

OROSZLÁNY VÁROS SZOCIÁLIS
SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA
- 2020 -

ÖNKORMÁNYZATI SZOCIÁLIS
SZOLGÁLAT

Készítette: Baráth Domonkos
intézményvezető

Tartalom

1. Bevezetés	4
A szolgáltatástervezési koncepció célja és feladata	5
2. A szociális igazgatás, az ellátási kötelezettség jogszabályi változásai az utóbbi időszakban	7
2.1 Jogszabályi változások	7
3. A helyi szociális ellátások célja, feladata	13
4. Alapelvek megfogalmazása és alkalmazása	14
5. Értékek meghatározása	15
6. Célterületek.....	15
7. Célcsoportok	15
8. A szociális ellátások finanszírozásának változásai, forrásbevonás, költséghatékonyság	16
9. Demográfiai adatok.....	20
9.1 Komárom- Esztergom Megye demográfiai jellemzői	20
9.2. Komárom-Esztergom Megye demográfiai jellemzői	20
9.3. Oroszlány város demográfiai jellemzői	25
10. Oroszlány város további jellemzői.....	27
10.1 Lakáshelyzet, lakásállomány	27
10.2. Közlekedés	28
11. Munkaerőpiac, foglalkoztatás	29
12. Az idősek helyzete.....	30
13. Speciális ellátotti körök-fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek	31
14. A város által fenntartott intézmények rendszere	34
14.1 Oktatás-nevelési intézmények	34
14.2. Művelődési, sport intézmények.....	36
14.3. Egészségügyi intézmények.....	38
14.4. Városi Rendőrkapitányság.....	38
15. A szociális helyzet elemzése és a gazdasági szerkezetátalakulás lakosságot érintő tendenciái.....	38
16. Szociális ellátások jellemzői.....	43
16.1 Oroszlány városban biztosított pénzbeli és természetbeni ellátások köre	43
17. Az esélyegyenlőség megteremtése	68
18. Szervezeti változások.....	69
19. A szociális ellátó terület személyi feltételei.....	69
20. A szociális ellátórendszer-sajátosságok és hiányosságok.....	69
21. A szociális ellátórendszer helyzetértékelésének összefoglalása SWOT elemzéssel.....	71
22. Az ellátási rendszer fejlesztésének általános irányelvei	72
22. 1 Mindezek alapján a következő fő feladatokat kell megfogalmazni.....	72
22.2 Javaslatok a szociális ellátórendszer minőségi fejlesztéséhez.....	73

23. Jövőkép megfogalmazása a megyei koncepcióval és a Helyi Esélyegyenlőségi Tervvel összhangban	75
24. Jogszabályok jegyzéke, szakirodalom	75

1. Bevezetés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló **1993. évi III. törvény** (a továbbiakban: **Szt.**) 92. § (3) bekezdése alapján a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat feladata a szociális szolgáltatástervezési koncepció elkészítése. Az **1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet** (továbbiakban: R) 111/A §-a meghatározza azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a koncepciónak különösen tartalmaznia kell. Ezek alapján a szolgáltatástervezési koncepció tartalmazza különösen:

1. a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
2. az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
3. a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
4. az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

Oroszlány város szociális szolgáltatástervezési koncepciója 2004-ben elkészült a jogszabály előírásainak megfelelően, ötödik felülvizsgálata pedig 2018-ban történt meg.

A gazdasági törvényszerűségek Nyugat-Európában bebizonyították ugyan, hogy a szociális túlvállalás nem lehet célravezető út, ám elismerik és nyíltan deklarálják, hogy az államnak szolidaritásból fakadó kötelezettségei vannak.

A **szociálpolitika** olyan szakpolitika, amely a társadalom működésével foglalkozik, annak működését kívánja befolyásolni a szociális élet területén. Meghatározza a célokat, s ezekhez hozzárendeli az eszközöket.

A szociálpolitika történelmileg kialakult intézményrendszer, amely kielégít bizonyos piaci kapcsolatok révén nem megfelelően biztosítható szükségleteket. Túlnyomórészt az állami elosztás, illetve újraelosztás eszközeivel működik, relatíve önálló intézményrendszerek együtteseként

¹A szociálpolitika céljai:

1. A társadalom integrálódásának a biztosítása
2. biztosítása, esélyegyenlőség biztosítása, és a társadalomban halmozottan jelenlévő illetve meglévő **egyenlőtlenségek** mérséklése.

A szociálpolitika fő célja a hátrányos helyzet megszüntetése a társadalmon belül.

A szociálpolitika képviselői:

A résztvevő maga a társadalom, a társadalom minden tagja

A hátrányos helyzetű rétegek, ezek lehetnek:

1. A biológiai eredetű hátrány
2. A társadalmi eredetű hátrány

---

¹ <https://hu.wikipedia.org/wiki/Szoci%C3%A1lpolitika>

3. Az egyéni okok miatt kialakult hátrány
4. Az egyenként vagy halmozottan jelentkező hátrány

A modern szociálpolitika alapgondolata, hogy a társadalom különféle alrendszerének működése folytán úgy az egyén, mint annak kisebb-nagyobb közösségei, különböző módon strukturált csoportjai számára adódhatnak olyan helyzetek, amelyekben magukról ideiglenesen vagy véglegesen, elfogadható szinten nem tudnak gondoskodni. Olyan zavarokkal küzdenek, amelyek társadalomba való be- vagy visszailleszkedésüket akadályozzák, normális életvitelük, illetve megélhetésük tehát mások közreműködése nélkül nem biztosítható. E helyzetben a társadalom (végső soron az állam) – a szolidaritási elv jegyében – valamilyen módon (akár több eszköz együttes alkalmazásával is) segítőtleg lép fel. A szociális gondoskodás feladata tehát nem kevesebb, mint az, hogy a társadalmilag tipikus, de egyénileg jelentkező élethelyzeteket feltárja, s azokra reagáljon. Találja meg azokat az eszközöket, amelyekkel a felmerülő problémák a leghatékonyabban kezelhetők, egyidejűleg biztosítsa, hogy ez a beavatkozás az egyén szabadságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsa, s ugyanakkor a közösség (a többi nem veszélyeztetett állampolgár) védelme is megvalósuljon. A mai felfogás szerint a szociális feladatok körébe tartoznak a szociális (társadalmi) rehabilitáció eszközei és intézményei. A társadalomba való be-, illetve visszailleszkedés érdekében segítségre szorulanak a társadalom mindazon tagjai, akik bármilyen oknál fogva (betegség, fogyatékosság, munkaképesség megváltozása, munkanélküliség, családi körülmények vagy a család hiánya, szenvedélybetegségek stb.) beilleszkedési zavarokkal küzdenek.

A szociális védőháló „megszövése” azonban nem egyetlen intézményrendszer, hanem szervezetrendszerek együttműködésének feladata. Az állami feladatvállalás meghatározó elve ebben a rendszerben a szubszidiaritás, amely több szinten is megjelenik. Ennek harmadik szintje a rászorultsági szint, amelyen az állami (és önkormányzati) segítség akkor lép működésbe, ha az egyén létfeltételei másként nem biztosíthatók.

A három lényeges összehangolandó terület: a munkanélküliség leküzdése, a lét- és munkafeltételek javítása, illetőleg a szociális partnerek részvételi jogainak biztosítása.

A törvényi kötelezettség teljesítésén túl a koncepció elsődleges célja, hogy a város minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják. További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az ügyfeleknek. Ugyanakkor, bár a koncepció készítését az Szt. írja elő, az egységes szemlélet, illetve az integrált intézmények működése szükségessé teszi, hogy a koncepcióban az önkormányzat gyermekjóléti intézményekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos kötelezettségei és fejlesztési elképzelései is teret kapjanak.

A szolgáltatástervezési koncepció célja és feladata

A koncepció célja:

- meghatározni a szociális szolgáltatások fejlesztésének alapelveit, irányait, céljait, amelyeket a település a szociális szolgáltatások biztosítása, fejlesztése során követ,

illetve amelyekkel orientálni kívánja a szociális szolgáltatások fejlesztésének további szereplőit;

- részletezni azokat a konkrét célkitűzéseket, amelyeket a szociális szolgáltatások biztosítása során az önkormányzat érvényesíteni kíván;
- elősegíteni a szociális, illetve a gyermekvédelmi törvény által szabályozott különböző típusú intézmények magasabb szintű, szükségletekhez igazodó feladatainak ellátását.

A koncepció feladata:

- elősegíteni egy egységes szociális szolgáltató politika kialakítását a településen;
- információkat biztosítani egyéb fejlesztési koncepciók, tervek kidolgozásához és megvalósításához;
- információt adni a különböző szolgáltatást igénylők részére, illetve a szolgáltatást biztosító intézmények, szervezetek számára.

A koncepcióhoz összegyűjtött adatok, illetve statisztikai mutatók révén a város lakosságának demográfiai, foglalkoztatási helyzete, ellátottsági mutatója válik ismertté. Az adatok, illetve a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmény javaslata alapján az igényekhez legjobban igazodó szolgáltatási struktúra kialakítása és a jelenlegi szolgáltatások fejlesztése a legfőbb feladat. A biztonságos finanszírozási és működési háttér megteremtése érdekében viszont át kell tekinteni a fejlesztés, illetve a működtetés költségvetési vonzatait, valamint a szükséges erőforrások strukturálását és ütemezését.

Az elmúlt időszakban az önkormányzat rendre a jogszabályi változásoknak megfelelően módosította a szociális területre vonatkozó, a pénzbeli és természetbeni juttatások, a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások feltételeit, az igénybevétel módjait, lehetőségeit, illetve a személyes gondoskodásért fizetendő térítési díjakat megállapító rendeleteit.

Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök közül a város önkormányzata, és vele hasonló létszámban intézményünk a továbbra is felvállalja a különböző közfoglalkoztatási programokban való részvételt, bár ez 2018- 2019-ben csökkentett létszámban valósult meg, mivel a közfoglalkoztatottak nagy számban helyezkedtek el az Ipari Park által kínált munkahelyeken.

A szolgáltatástervezési koncepcióra vonatkozó törvényi előírás összhangban áll a közigazgatás és az ágazat 2011 óta tartó átalakításának tendenciájával, törekvéseivel.

A legutóbbi felülvizsgálat óta eltelt időszak ágazatot érintő változásai a felülvizsgálati időszakban is folytatódtak. A közigazgatás nagymértékű átalakítása hatással van a szociális ágazat feladatellátására is. A területet érintően elindult centralizációs folyamat végpontját a szakma nem ismeri. *A 2008-ban kezdődött válságidőszak negatív folyamatában az utóbbi két évben jelentős enyhülés tapasztalható, azonban továbbra is komoly terheket kell viselnie a város lakosságának és a fenntartó önkormányzatnak is.* Ugyanakkor az elmúlt két évben több olyan pozitív változás tapasztalható a szociális ellátás területén, melyek az előző beszámolóban gyengeségként, illetve megoldandó feladatként jelentek meg. Pozitívum az is,

hogy pályázati lehetőségek folytatásával a leghátrányosabb helyzetben élő lakosság problémáinak (rész) megoldása irányába elmozdulás történt.

Az utóbbi évek, vagy akár hónapok jogszabályváltozásai, a nagy volumenű átalakítási tendencia továbbra is jelentősen megnehezíti olyan szolgáltatástervezési koncepció elkészítését, amely a szociális szolgáltatásokra vonatkozó döntések szakmai előkészítéséhez megfelelő módon képes hozzájárulni, illetve szakmai háttéranyagot adni az önkormányzat vezetői, döntéshozói számára.

2. A szociális igazgatás, az ellátási kötelezettség jogszabályi változásai az utóbbi időszakban

Már a 2013-ban történt szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatakor megállapíthattuk, hogy az ágazat átalakításának érdekében rendkívül sokféle jogszabályi változáshoz kellett alkalmazkodnia mind a fenntartóknak, mind a szociális ellátások szolgáltatóinak. A 2016-os koncepció ismételt, jelentős átalakítást hozott, de inkább a gyermekvédelmi törvény által szabályozott területen mutatkozott meg. A jogszabályok jelentős módosítása a következő időszakokban is folytatódott. A jogszabályok szociális szolgáltatásokat és a gyermekjóléti szolgáltatást érintő jelentősebb változásait az alábbiakban részletezzük a vizsgált időszakra vonatkozóan.

2. *Jogszabályi változások:*

A házi segítségnyújtás átalakítása

A házi segítségnyújtás olyan szolgáltatás, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat házi segítségnyújtás szolgáltatást biztosít Oroszlányon kívül, az önkormányzatok között kötött megállapodás alapján Kecskéd és Kömlőd község területén. Engedélyezett ellátotti létszám: 45 fő

Az ellátással érintett településeken élő emberek egy része szociális és/vagy egészségi állapota miatt nem képes önmagát ellátni, és gondozásuk, felügyeletük saját lakásukon nem megoldott. Egészségi állapotuk miatt intézményi, illetve kórházi ellátásra nem szorulnak, illetve arra nem vállalkoznak. Számukra a házi segítségnyújtás adhat megfelelő segítséget otthonuk megtartása mellett, mely alapellátás keretén belül saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában nyújt segítséget. Ez az ellátási forma megelőzi az intézményi ellátást. Biztosítja az alapvető ápolási, gondozási tevékenységet, segítséget nyújt az önálló életvitel fenntartásában, illetve a higiéniai körülmények megtartásában, a veszélyhelyzet megelőzésében és elhárításában. A házi segítségnyújtást a megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában kell biztosítani.

Intézményünkben jelenleg öt házi gondozónő végzi a házi gondozási feladatokat. 2019-ben Kecskéden 3 fő gondozása történt, Kömlődről nem érkezett ilyen igény.

A 2014-ben évben megkezdődött az átalakítás a házi segítségnyújtás szabályozása terén, amely a gondozási tevékenységek körét, valamint a ponthatár módosításával a jogosultsági

feltételeket érintette. A módosítások tovább folytatódnak annak érdekében, hogy a házi segítségnyújtás keretében az igénylő szükséglete alapján célzottabb szolgáltatásnyújtásra kerüljön sor, és az állami szerepvállalás erősödjön a nagyobb ellátási szükséglettel rendelkező személyek irányában, annak szem előtt tartásával, hogy a szolgáltatásnyújtás biztosítása mellett minél tovább az otthonukban maradhassanak a segítségre szoruló személyek. E célkitűzés mellett a módosítás a későbbi differenciált és célzottabb támogatás kialakításának lehetőségét is megteremti.

Fentiek érdekében – **2016. január 1-jei hatálybalépéssel** – a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül **két tevékenységi kör került kialakításra:**

- a **szociális segítség**, amelyhez az alacsony szükséglet kielégítését szolgáló, szakképzettség nélkül is ellátható tevékenységek tartoznak, és
- a **személyi gondozás**, amelynek keretében „intenzív” szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek és az ápolói kompetenciának megfelelő ápolási feladatok végezhetőek a megfelelő szociális vagy egészségügyi szakképesítés birtokában.

A személyi gondozás mellett a szociális gondozó a szociális segítség körébe tartozó tevékenységeket is elvégezheti. A személyi gondozás és a szociális segítség együttesen legfeljebb napi 4 órában nyújtható.

A gondozási szükségletet a továbbiakban is vizsgálni kell a korábbiakhoz képest azzal a változással, hogy annak megállapítására kerül sor, hogy az igénylő számára a szociális segítség vagy a személyi gondozás indokolt-e. További változás, hogy az intézményvezetői hatáskörben megállapított gondozási szükséglet felülvizsgálatára és módosítására az Szt. jogkört biztosít a működést engedélyező szervek számára, mellyel ellenőrzési feladatkörükben eljárva élhetnek.

A szakemberek felkészítése, szakmai továbbképzése folyamatos.

Szociális segítség keretében biztosítani kell:

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell:

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a szociális segítség szerinti feladatokat.

2018-2019-ben a 45 fő ellátotti létszámból mindenki személyi gondozásban részesült, olyan gondozott, aki csak szociális segítséget vett volna igénybe nem volt.

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás integrálása, család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok kialakítása

A gyermekek veszélyeztetésének, bántalmazásának megakadályozása érdekében a tavaly megkezdett módosítások folytatódtak azzal, hogy a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósul meg, melynek keretében a gyermekvédelem első védvonala, a gyermekjóléti szolgáltatás megerősítése révén méltányos és igazságos feladatmegosztás alakul ki a települések és a járások között, és a gyermekjóléti szolgáltatások teljes köre hozzáférhető lesz a lakosság számára.

Az Szt. 2015. január 1-jétől már előírta, hogy családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató keretében hozható létre. A gyermekjóléti szolgáltatás megerősítése irányába a következő lépés az idei módosítás, miszerint a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. Ennek alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve központ a jelenlegi családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás bázisán, annak erőforrásai hatékonyabb elosztásával, kötelező önkormányzati feladatként jött létre.

Az új feladatmegosztás a következők szerint alakul:

- a települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása.
- A hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása a járasszékhelyek települési önkormányzataihoz került.

Ehhez kapcsolódóan a települési önkormányzatoknak 2015. október 31-éig felül kellett vizsgálniuk a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit és az e feladatok biztosítására kötött ellátási szerződést.

Az ellátási szerződések vonatkozásában kiemelendő, hogy a Gyvt. 2016. január 1-jétől már nem engedi a gyermekjóléti központ feladatainak egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval kötött ellátási szerződés útján történő biztosítását, ezért erre a feladatellátás megszervezésekor figyelemmel kell lenni. A szolgálat vonatkozásában továbbra is lehetséges a más települési önkormányzattal kötött ellátási szerződés, vagy társulás útján történő feladatellátás.

Pályázati úton finanszírozott egyes ellátások újbóli „normatívasítása”

A támogató szolgáltatás és a közösségi alapellátások esetében a finanszírozás kiszámíthatóságának biztosítása érdekében a pályázati rendszer 2016. január 1-jétől megszüntetésre került. Az utcai szociális munka, a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás, a krízisközpont és a Biztos Kezdet Gyerekház továbbra is finanszírozási szerződés alapján részesülnek támogatásban, azzal a változással, hogy a fajlagos támogatási összeget a költségvetési törvény állapítja meg.

A bejegyzés nélküli szolgáltatók elleni szankció szigorítása

Az Szt. és a Gyvt. igazgatási bírság kiszabását teszi lehetővé a szolgáltatást a szolgáltatói nyilvántartásba történő jogerős bejegyzés nélkül nyújtó személlyel, szervezettel szemben. 2015.

augusztus 1-jétől a fenti tényállás esetén a bírság felső összeghatára 1.000.000 Ft-ra emelkedik, és meghatározásra kerül annak legalacsonyabb összege is 250.000 Ft-ban.

Jelentési kötelezettség bevezetése az egyszeri szolgáltatásnyújtásra

A jelentéstételi kötelezettség 2016. január 1-jétől kiterjesztésre került a család, és gyermekjóléti szolgáltatás azon esetei tekintetében is, amikor a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható. A szolgáltatást egy alkalommal igénybe vevők esetében azonban nem kell valamennyi adatot rögzíteni a nyilvántartásban, csak a természetes személyazonosító adatokat és a TAJ-t.

A finanszírozási rendszerbe történő befogadás egyes szabályainak módosítása

A módosítás a finanszírozási rendszerbe történő **befogadás egyes szabályait racionalizálja** az adminisztratív terhek csökkentése, valamint indokolt esetekben a támogatáshoz való hozzájárulás megkönnyítése érdekében:

- A kapacitásszabályozás bevezetése óta az önkormányzati fenntartók által létrehozott új szolgáltatások, illetve bővítéssel létrehozott új kapacitások befogadás kötelesek voltak. A módosítás révén az önkormányzati fenntartók a befogadásra vonatkozó eljárás időigénye nélkül is jogosultak az állami támogatásra, amennyiben a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatás az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 14. § (3) bekezdése szerinti fejezetből finanszírozott.

„Vörös kód” bevezetése a hajléktalan ellátásban

A vörös kód egy speciális figyelmeztetés, melynek célja, hogy kritikus időjárási helyzetben felhívja a szociális ellátórendszer figyelmét, hogy a segítő tevékenység egyik legfőbb feladata közé tartozik az élet védelme. A **vörös kód ideje alatt az élet védelme érdekében a szociális szolgáltatást nyújtók a bejegyzett szolgáltatásuk típusától, férőhelyszámától és ellátási területétől függetlenül, az utcai szociális szolgálatokkal és a regionális diszpécsterszolgálatokkal együttműködve fogadni kötelesek a hajléktalan személyt.** A szociális intézményeknek a legkritikusabb időszakban (pl. rendkívüli hideg vagy meleg, nagy mennyiségű csapadék, szélsőséges időjárásváltozás) fel kell készülniük a vörös kód kiadása esetén az utcán élő emberek fogadására a következőképpen: az adott bentlakásos intézmény jelzi a területileg illetékes regionális diszpécsterszolgálatnak, hogy egyszerre hány utcán élő személynek tud fedeleket biztosítani, és egyben kijelöli az intézményi kapcsolattartót is. Az utcán élők vörös kód idején történő fedél alá juttatása elsősorban a hajléktalan-ellátó intézményrendszeren keresztül kell, hogy megvalósuljon, az egyéb bentlakásos intézmények igénybevétele csak akkor történhet meg, ha az elhelyezés a hajléktalan-ellátáson belül már nem oldható meg. A bentlakásos intézménybe történő befogadás kizárólag a regionális diszpécsterszolgálaton keresztül történhet. A vörös kód ideje alatt a szociális intézményeknek a hajléktalan személy élete és testi épsége megővéséhez szükséges mértékben a pihenés, télen a melegedés lehetőségét kell csak biztosítani. A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős

miniszter a szociális ágazati portálon közzétette a vörös kód ideje alatt alkalmazandó eljárásrendet.

A vezetőképzés alapjainak törvényi megteremtése

A személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző, **vezetői megbízással rendelkező személyek képzésének rendszere átalakításra került** 2018. január 1-jével, melynek eredményeképpen a vezetők folyamatos szakmai megújulását, tudatos és hatékony irányítóként való tevékenykedését, kompetencia-tudatosságának fejlesztését biztosító képzési rendszer kerül kialakításra. A vezetőképzés új rendszere arra készíti fel az ágazati vezetőket, hogy képesek legyenek saját vezetői szerepüket és az általuk irányított intézmények/szolgáltatások munkáját, szerepét rendszerszemléletben értelmezni, és a szakmai feladatok irányításához a hatályos jogszabályi környezetben elmélyült, korszerű ismereteket szerezzenek. Az új képzési rendszerben a vezetői megbízás feltétele az alap vezetőképzésen vagy mester vezetőképzésen, majd meghatározott időközönként megújító képzésen való részvétel. Az új rendszer kialakításával egyidejűleg a szociális alap- és szakvizsga rendszer megszüntetésre került. A képző intézmény a Semmelweis Egyetem, amelyet a miniszter jelölt ki.

Az új továbbképzési rendszer szabályozásának főbb jellemzői:

- Érintettek köre: a szociális, illetőleg a gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző személyek.
- Teljesítés: minősített továbbképzéssel, OKJ, Ba/Ma/MsC, pedagógus szakvizsga.
- Pontok: felsőfok - 80, középfok - 60 /változatlan értékek.
- 4 éves periódus – a korábbi 6 éves periódus helyett.
- Képzési típusok: kötelező, munkakörhöz kötött és választható képzések.
- 2018. június 30-án érvényben lévő pontok átvezetésre kerülnek az új továbbképzési időszak választható továbbképzéseihez.
- Minősített kötelező és minősített munkakörhöz kötött továbbképzési program szervezését és ezek 4 évenkénti felülvizsgálatát, átdolgozását a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság végzi.

A továbbképzési rendszer 2018. július 1-jével indult.

Az új képzési rendszerben résztvevők száma:

Önkormányzati Szociális Szolgálat

Képzési adatok 2018-2020			
Év	Létszám/fő	Továbbképzés	Továbbképzés engedélyszáma

		kategóriája	
2019	44	Munkakörhöz kötött továbbképz.	Szoc-Munk-SZGYF-T-03/2018
2019	65	Választható továbbképzés	T-05-120/2016
2019	16	Teamszupervízió	S-05-019/2017
2019	2	Vezetőképzés	SZ-V-MA-51/2019; SZV-AA-57/2019
2020	4	Munkakörhöz kötött továbbképz.	Szoc-Munk-SZGYF-T-02/2018
2020	19	Munkakörhöz kötött továbbképz.	Szoc-Munk-CSBO-T-19/2018
2020	6	Munkakörhöz kötött továbbképz.	Szoc-Munk-CSBO-T-14/2019
2018.12.31-ig		OJKF felületen regisztráció teljesítése az Intézmény telephelyei, közalkalmazottaira vonatkozóan. Annak érdekében, hogy a képzésekre a jelentkeztetések a képzést megelőzően megvalósuljanak	

Családok átmeneti otthonának külső férőhelyei szabályozása

- A családok átmeneti otthona által működtetett **külső férőhelyek kialakításával** összefüggő módosítások első köre 2016. december 19-én került kihirdetésre. A családok átmeneti otthonában élők minél sikeresebb kivezetése és a „visszaforgás” csökkentése érdekében a módosítás meghatározza a külső férőhely alapvető törvényi szabályait. A családok átmeneti otthona külső férőhelyeken 2018. január 1-jétől biztosíthatja azoknak a családoknak az ellátását, amelyek önálló lakhatásra támogatással képesek. A külső férőhely egyrészt kedvezményes lakhatást, másrészt szociális munkát biztosít a családok számára. A családok átmeneti otthonában jelenleg 12 hónapig tartózkodhatnak a családok, ami szükség esetén 6 hónappal meghosszabbítható. A külső férőhelyen a családok 3 évig tartózkodhatnak, beleszámítva a családok átmeneti otthonában eltöltött időt is.

- A módosítások második köre a külső férőhellyel kapcsolatos további szabályokat határoz meg, melyek értelmében a külső férőhelyek száma nem lehet több mint a családok átmeneti otthona férőhelyszámának 50%-a, továbbá a külső férőhelyek létrehozásának ösztönzése érdekében e férőhelyek mentesülnek a befogadási kötelezettség alól. A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény 8. melléklete alapján a külső férőhely után 70 %-os mértékű alaptámogatás jár.

Óvodai- és iskolai szociális munka

Óvodai és iskolai szociális segítés elnevezéssel a szociális segítő tevékenység hatékonyabbá tétele érdekében a módosítás **2018. szeptember 1-jei hatálybalépéssel meghatározza a köznevelési intézményekben folyó szociális munka célját és feladatait.** Az óvodai és iskolai szociális segítő kötelező jelleggel, új elemként jelenik meg a család- és gyermekjóléti központok szolgáltatási körében, amely feladata segíteni a gyermek beilleszkedését, tanulmányi kötelezettségei teljesítését, az azt akadályozó tényezők feltárását, a konfliktusok feloldását, a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátása a köznevelési intézmény, valamint a család- és gyermekjóléti központ közötti együttműködési megállapodás alapján történik. A köznevelési intézménynek vállalnia kell, hogy biztosítja a szociális segítő bejutását az intézménybe és a feladatai ellátásához szükséges infrastruktúráról, helyiségről is gondoskodik. Ezer fő, köznevelési intézménybe járó gyermekre vetítve 1 fő óvodai és iskolai szociális segítő alkalmazása szükséges a család- és gyermekjóléti központokban. Az új munkakörhöz az alábbi képesítésekkel tölthető be: felsőfokú szociális szakképzettség, iskolai szociális munkás, család- és gyermekvédő tanár, család- és gyermekvédő pedagógus, család- és gyermekvédelem szakos pedagógus, ennek hiányában gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező: nevelőtanár, pedagógus, pedagógiai előadó, pszichopedagógus, gyógypedagógus.

2019-ben a szociális területet érintő jogszabályi változások a tanulmány végén találhatók.

A jogszabályok gyorsan változnak, módosulnak, ez erősen csökkenti a szakmai stabilitás érzését, folyamatos változásban érzik magukat a szakemberek.

3. A helyi szociális ellátások célja, feladata

Az állampolgárok a szükségletekre jól és gyorsan reagáló, rugalmas, megfelelő színvonalú, hatékony szolgáltatásokat várnak ellátórendszertől. Ezzel együtt a törvények által szabályozott hatósági és szolgáltatási feladatok egyre komolyabb kihívást jelentenek a helyi döntéshozóknak és az ellátórendszer szereplői számára egyaránt.

A kedvezőtlen demográfiai változások, a jövedelmek vásárlóértékének változása, a munkaerőhiány, a városba munkát vállalni- és letelepedni szándékozók problémáinak a kezelése (elsősorban lakhatás, bölcsőde) a veszélyeztetett fiatalok számának emelkedése, a város lakónépességének belső migrációja megoldandó társadalmi problémákat vet fel. E tények ismeretében elengedhetetlen a kialakult helyzet kezelése, a szociális szolgáltatások szinten tartása, átgondolt fejlesztése (differenciálás, komplexitás). Szem előtt tartandó az Oroszlányban élő rászoruló emberek szociális, egészségügyi és mentális igényeinek kiszolgálása. Cél olyan szolgáltatások biztosítása, ahol a középpontban az ember, az egyének és a családok állnak.

Továbbra is feladat, hogy dinamikusabbá váljon az együttműködés a szolgáltatási szektorral, a civil, illetve egyházi szolgálatokkal, a különböző szolgáltatók és fenntartók, a települési és megyei önkormányzatok között. Kíváncsú, hogy a prevenció, korrekció, rehabilitáció sorrendje hosszútávon megvalósítható legyen, ne csak elméleti fejtegetésekben valósul meg e hármas egység.

4. Alapelvek megfogalmazása és alkalmazása

Az alapelvek megfogalmazása, majd követése a szolgáltatások szervezése és biztosítása során a fenntartó, a szolgáltatások működtetői, a szolgáltatást igénybe vevők oldaláról is fontos szempont.

Alapelvek:

- Szociális biztonsághoz való jog
- Testi-lelki egészséghez való jog
- Emberi méltósághoz való jog
- Szolidaritás elve
- Adatvédelemhez, titoktartáshoz való jog
- Szabad véleménynyilvánításhoz való jog
- Esélyegyenlőség elve
- Nemek közötti egyenlőség elve
- Diszkrimináció tilalma
- Önrendelkezés joga
- Szükségletorientált szolgáltatások biztosítása
- A szolgáltatás középpontja maga a rászoruló ember
- Önkéntesség elve
- Szektorsemlegesség
- Panasztétel és jogorvoslat maradéktalan biztosítása
- A gyermek mindenkinek felett álló érdekének szolgálata
- A család önállóságának elve, illetve a családban maradás elveⁱ
- A célszerűség elve

A megfogalmazott alapelvek a szociális szolgáltatásban résztvevő minden szervezetre vonatkoznak.

Települések között kötött megállapodás esetén Oroszlány felvállalja a koordinációs feladatokat, melynek során a fenti alapelvek érvényesülését elvárja minden csatlakozó önkormányzattól, partnertől.

5. Értékek meghatározása

A szociális szolgáltatás területén mind az univerzális értékeknek, mind a segítő kapcsolatra jellemző értékeknek meg kell jelenniük.

Értékek:

- Szociális és relatív biztonság nyújtása
- Egyénre szóló ellátások
- Társadalmi integráció erősítése
- Innováció – folyamatos fejlesztés, bővítés igénye
- Minőségi szolgáltatás
- A rászoruló ember tisztelete és szabadsága
- Szolgáltatást végzők körében az együttműködés megteremtése
- Partnerség
- Egymás iránti felelősség

Az értékek szem előtt tartása minden, a segítő szakmában résztvevő, ahhoz bármilyen formában kapcsolódó szakember, szervezet számára kötelező jelleggel bír. Az alapelvekhez hasonlóan az értékek figyelembevételét Oroszlány város minden partnerétől elvárja.

6. Céletterületek

A koncepció felülvizsgálata során az alábbi területek vizsgálatát és összehasonlítását végeztük el:

- A humán és pénzügyi erőforrások összehangolása.
- A pénzbeli és természetbeni juttatások – a jogi szabályozáson túl – rászorultsági elven alapuló szabályozása.
- A szociális szolgáltatások szabályozása a megfogalmazott alapelvek és értékek mentén.
- Az ellátásokat, szolgáltatásokat nyújtó intézmények munkájának koordinálása. A Koordináció rendszerének kidolgozása.
- Hiányzó szolgáltatások kialakítása.
- Információs rendszer kidolgozása.

(Lakosság tájékoztatása, szakmaközi egyeztetések, tájékoztatási rendszerek)

7. Célcsoportok

- A krízishelyzetben lévő családoknál a családvédelmi feladatok erősítése.
- Időskorúak, egyedülállók, nyugdíjasok esetében különböző személyre szabott szolgáltatások biztosítása, pénzbeli, illetve természetbeni ellátások, az alapellátási szolgáltatások, illetve a szakellátások szintjén.

- Speciális csoportok esetében a hiányzó ellátási formák megvalósítása, pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátásának végig gondolása.
- Mozgáskorlátozottak érdekében akadálymentesség biztosítása a szociális és egészségügyi intézményekben, valamint egyéb közszolgáltatást nyújtó épületekben.
- Rehabilitációs célú munkavégzés lehetőségének biztosítása.

8. A szociális ellátások finanszírozásának változásai, forrásbevonás, költséghatékonyság

Mivel a szociális ellátások lehetőségeit, esetleges fejlesztését meghatározzák a normatív támogatások, ezért változásainak bemutatását fontosnak tartjuk. A következő táblázat kiváló tájékoztatást nyújt a 2010 után támogatásokról.

A táblázat a költségvetési törvények alapján készült.

Alapnormatívák, támogatások nominálértéke (2010 – 2019)

<i>Ellátási forma és feltételek</i>	<i>2010 és 2012 (Ft)</i>	<i>2013-2014(Ft)</i>	<i>2016 /(Ft)</i>	<i>2018 (Ft)</i>	<i>2019(Ft)</i>
Szociális étkeztetés, népkonyha	55360	55360	55 360	55 360	55 360
Házi segítségnyújtás	166080	145000	145 000	szoc. gondozás: 210 000 szoc. gondozás: 210 000	szoc. gondozás: 210 000 szoc. gondozás: 210 000 kig.támogatás:120 000 /fő
Időskorúak nappali intézményi ellátása*	88580	109000	109 000	109 000	109 000
Fogyatékosok, demensek nappali ellátása	405600	500000	500 000	500 000	500 000
Pszichiátriai, szenvedélyb, nappali e.	206100	300000	310 000	310 000	310 000
Hajléktalanok nappali intézményi ellátása*	206100	206100	206 100	206 100	206 100
Idős otthon	635650	Megszűnt a normatív alapú támogatás, helyébe bér- és fenntartási költség alapú támogatás	Megszűnt a normatív alapú támogatás, helyébe bér- és fenntartási költség alapú támogatás	Bér- és fenntartási költség alapú támogatás	Bér- és fenntartási költség alapú támogatás
Demensek, fogy., pszich., szenv. bentlakásos	710650				Bér- és fenntartási költség alapú támogatás
Emelt szintű idősothton	309350				Bér- és fenntartási költség alapú támogatás
Hajléktalanok átmeneti szállása, éjjeli menedékhelye*	468350	468350	468 350	468 350	468 350 kieg. tám.:21 650 / férőhely

Bölcsődei ellátás*	494100	494100	494 100	Megszűnt a normatív alapú támogatás, helyébe szakmai dolgozók bértámogatása került. Üzemeltetési támogatás adóerő-képességtől függően. 2018. májusban kiegészítő támogatás: 46/2018. (III. 19.) Korm. rendelet szerint.	Megszűnt a normatív alapú támogatás, helyébe szakmai dolgozók bértámogatása került. Üzemeltetési támogatás adóerő-képességtől függően. 2018. májusban kiegészítő támogatás: 46/2018. (III. 19.) Korm. rendelet szerint
Gyermekek átmeneti intézményei	635650	635650	Jogszámban elismert szakmai létszám után 2 606 040 fő/év	Jogszámban elismert szakmai létszám után 2 606 040 fő/év Üzemeltetési támogatás a költségvetési törvényben meghatározott képlet	Jogszámban elismert szakmai létszám után 2 606 040 fő/év Üzemeltetési támogatás a költségvetési törvényben meghatározott képlet
Támogató szolgáltatás	2011-2014: alaptámogatás 3.000.000.- Ft, egy szállítási feladategységre jutó támogatás 1500 Ft/feladategység, személyi segítség esetén 3000 feladategység alatt 2000 Ft/feladategység, 3000 feladategység felett 2200 Ft/feladategység		Alaptámogatás 3.000.000.- Ft, egy szállítási feladategységre jutó támogatás 1800 Ft/feladategység,	Alaptámogatás 3.000.000.- Ft, egy szállítási feladategységre jutó támogatás 1800 Ft/feladategység,	Alaptámogatás 3.000.000.- Ft, egy szállítási feladategységre jutó támogatás 1800 Ft/feladategység, kieg. tám.: 1 100 000 / év
Közösségi ellátások	2011-2014: alaptámogatás 2.000.000.- Ft, egy feladategységre jutó támogatás 150.000.- Ft		alaptámogatás 2.000.000.- Ft, egy feladategységre jutó támogatás 150.000.- Ft	alaptámogatás 2.000.000.- Ft, egy feladategységre jutó támogatás 150.000.- Ft	alaptámogatás 2.000.000.- Ft, egy feladategységre jutó támogatás 150.000.- Ft kieg.tám.: 1 400 000 / év
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	2010-ben: FSZH által meghat., ezt követően nincs kiírt pályázat		nincs	nincs	szervezés alatt
Utcai szociális munka	2010: 4543750 Ft/szolgálat 2011-2014: szolgálatonként 5.500.000 Ft - 7.150.000 Ft		pályázat útján támogatható, szolgálatonként 6 500 000	pályázat útján támogatható, szolgálatonként 6 500 000	nincs
Krisis központ*	2011-2014: szolgálatonként 4.000.000 Ft vagy félutastatás kiléptetőház működtetése esetén 8.000.000 Ft		pályázat útján támogatható, központonként 6.000.000 Ft	pályázat útján támogatható, központonként 6.000.000 Ft	pályázat útján támogatható, központonként 6.000.000 Ft
Család és gyermekjóléti központ	új szolgáltatás		3 000 000 Ft/év/számított létszám	3 000 000 Ft/év/számított létszám	3 000 000 Ft/év/számított létszám
Család és gyermekjóléti szolgálat	új szolgáltatás		3 000 000 Ft/év/számított létszám	3 000 000 Ft/év/számított létszám	3 000 000 Ft/év/számított létszám
Falugondnoki/tanyagondnoki szolgálat	1996550 Ft/szolgálat	1996550 Ft/szolgálat	1996550 Ft/szolgálat	2 500 000 Ft/szolgálat	
Óvodai és iskolai segítő tevékenység támogatása					2 500 000 Ft/szolg. kieg.tám.: 600 000 Ft/szolg.
					előirányzat: 519,5 millió

*A sötétebben kiemelt cellákban szereplő szolgáltatások Oroszlány városban megtalálhatóak

Általánosan elmondható, hogy a szociális ellátórendszer fenntartása évről – évre hatalmas és növekvő terhet ró a városra. A kapott támogatások mind kisebb részét fedezik az adott szolgáltatás költségeinek, és közel sem képesek kompenzálni a valóságos bekerülés forrásigényét. Ugyanakkor a jelenleg tapasztalható gazdasági és társadalmi helyzetben, az utóbbi egy-két évben észlelt pozitívumok ellenére is növekvő számban veszik igénybe a szolgáltatásokat az ügyfelek.

A növekvő társadalmi elvárások nem mindig találkoznak a feladatokhoz rendelt forrásokkal. A nehéz anyagi helyzet ellenére feltétlenül szükséges a szolgáltatások fenntartása, és amennyiben lehetséges, a szolgáltatások bővítése.

Oroszlány város esetében a finanszírozási mutatók az alábbiak szerint alakultak (egyéb bevételek nélkül):

	<i>Finanszírozás (fő) forrásai</i>	<i>Ft</i>	<i>A források belső aránya (%)</i>
2010	normatíva	155 281 139	58,8%
	fenntartó	108 933 734	41,2%
Összesen		264 214 873	100,0%
2011	normatíva	148 380 400	55,1%
	fenntartó	120 686 281	44,9%
Összesen		269 066 681	100,0%
2012	normatíva	155 892 159	53,2%
	fenntartó	136 882 154	46,8%
Összesen		292 774 313	100,0%
2013 (szept.)	normatíva	158 104 190	50,1%
	fenntartó	157 764 483	49,9%
Összesen		315 868 673	100,0%
2014	normatíva	187 070 195	48,7%
	fenntartó	197 168 148	51,3%
Összesen		384 238 343	100,0%
2015	normatíva	217 371 340	54,8%
	fenntartó	179 062 318	45,2%
Összesen		396 433 658	100,0%
2016	normatíva	212 434 957	49,4%
	fenntartó	218 242 442	50,6%
Összesen		430 677 399	100,0%
2017	normatíva	201 225 085	45,1%
	fenntartó	244 562 423	54,9%
2018	normatíva	225 451 976	47,3%
	fenntartó	250 701 195	52,7%
Összesen		476 153 171	100,0%
2019	normatíva	250 986 114	45,3%
	fenntartó	302 932 137	54,7%

Összesen	553 918 251	100,0%

A jelenlegi szolgáltatási színvonal fenntartásának, illetve fejlesztésének érdekében kiemelkedően fontos a forrásbevonási lehetőségek vizsgálata, megkeresése. Ennek legfontosabb pillére a pályázatok útján elnyerhető támogatás rendszere. A 2012-től Oroszlány város komoly sikerekről számolhat be a szociális jellegű pályázatok elnyerése, megvalósítása és adományok gyűjtése területén. 2013-2015 közötti időszakban a már megkezdett pályázatok folytatódtak, ill. új pályázati források bevonására is lehetőség volt. A 2017-től újabb pályázatokat nyert el az önkormányzat, illetve -közösén vagy önállóan- a Szociális Szolgálat.

Pályázatok, adományok (2016 - 2019)

TOP-5.2.1-15-KO1-2016-00001 (konzorciumi partnerként)	84.960.018,-
EFOP-2.2.3-17-2017-00039 (önkormányzati)	88.465.000,-
TOP-1.4.1-15-KO1-2016-00022 (önkormányzati)	30.000.000,-
Hajléktalanokért Közalapítvány: Gyógyszer, kötszer, eü ellátás	2.226.000,-
Hajléktalanokért Közalapítvány: Eszközbeszerzés	1.513.000,-
NRSZH, Családok Átmeneti Otthona, krízis pályázat (önkormányzati)	24.000.000,-
Közfoglalkoztatási programok (2016. 09. 01. – 2019. 12. 31.)	19.081.384,-
Országos Hajléktalan Mintaprogram (2017. 03. 01. - 2020. 02. 28.)	73.745.275,-
Foglalkoztatást ösztönző támogatás	1.256.999,-
„Út a munkaerőpiacra”	189.049,-
Összesen:	325.436.725,-

- Széchenyi 2020 pályázatok Oroszlány

Oroszlány Város Önkormányzata	A helyi identitás és kohézió erősítése Oroszlányban	54 999 990 Ft	2022.08.31
Oroszlány Város Önkormányzata	Lakhatási feltételek és a környezet állapotának javítása Oroszlányban	299 999 000 Ft	2021.08.31
Tatabányai Tankerületi Központ	Az Oroszlányi József Attila Általános Iskola infrastrukturális fejlesztése	334 325 000 Ft	2020.08.31
Oroszlány Város Önkormányzata	KAPU – Az Oroszlányi szegregációs folyamatok kezelése	100 000 000 Ft	2021. 04.30.
Oroszlány Város Önkormányzata	TAVAINK ÁLTAL - Oroszlány (Majk) - Kecskéd - Környe - Tatabánya közötti kerékpáros mobilitás feltételeinek	1 172 560 282 Ft	2019.12.31

		megteremtése csatlakozva az Által-ér menti kerékpárúthoz		
Oroszlány Város Önkormányzata		Az Önkormányzati Szociális Szolgálat Családok Átmeneti Otthona épületének fejlesztése	88 465 000 Ft	2019.10.27
Oroszlány Város Önkormányzata		Majk és a Vértess turisztikai tevékenységeinek összehangolása az Oroszlányi Bányászati Múzeum komplex fejlesztésével	499 980 390 Ft	2019.06.30
Oroszlány Város Önkormányzata		Az oroszlányi bölcsőde működési feltételeinek fejlesztése	30 000 000 Ft	2018.07.16
Oroszlány Város Önkormányzata		OROSZLÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ASP KÖZPONTHOZ VALÓ CSATLAKOZÁSA	8 993 344 Ft	2018.06.30
Oroszlány Város Önkormányzata		Az oroszlányi bölcsőde férőhelyszámának bővítése	280 000 000 Ft	2021. 08.31
Oroszlány Város Önkormányzata		Családok átmeneti otthonának felújítása EFOP-2. 2. 3-17	300 000 000 Ft	2019.10.27.

Továbbra is feladat a pályázatok folyamatos monitorozása, együttműködés az önkormányzat szervezeteivel, valamint a „pályázatképesség” további erősítése, humán erőforrás mellérendelése.

Minden eddiginél fontosabb a szolgáltatások költséghatékony, tulajdonosi szemléletű működtetése. A költségek túlnyomó többségét ugyan a bérköltségek és a közüzemi költségek teszik ki, amelyek a törvényi szabályozás (minimális létszám- és végzettségbeli előírás) és az infrastruktúra fenntartása, ami állandóságot mutat – következtében csak kis mértékben csökkenthetők, más kiadások esetében, mint pl. beszerzés, karbantartás, stb. az ésszerű gazdálkodást kell szem előtt tartani.

9. Demográfiai adatok :

9.1. Komárom-Esztergom Megye demográfiai jellemzői

Komárom-Esztergom megye gazdasági szempontból az országnak fejlődő térségei közé tartozik. A megye területe 2265,1 km², népsűrűsége 137,5 fő/km², 2011. évi lélekszáma 310

200 fő, mely az ország lakosságának 3,12%-a volt, 2015-ben 299 110 főre csökkent a megyében lakók száma.

A megyét 76 település, illetve 7 statisztikai kistérség, illetve 6 járás alkotja. Ezen települések népességnagyság - kategória szerinti megoszlását mutatja be a táblázat.

Megye	A települések száma népességnagyság-kategóriák szerint						
	–499	500–999	1000–4999	5000–9999	10 000–49 999	50 000–	Összesen
Komárom-Esztergom	6	15	44	5	5	1	76

- 2019 I. félévében Komárom-Esztergom megyében az élveszületések száma – az országgal ellentétben – emelkedett, a halálozásoké szintén nőtt, a népesség természetes fogyása gyorsult az egy évvel korábbihoz képest.
- A KSH munkaerő-felmérése alapján a foglalkoztatottak és a munkanélküliek száma egyaránt csökkent a 2018. II. negyedévi adatokhoz viszonyítva. A foglalkoztatási arány nagyobb, a munkanélküliségi ráta kisebb volt az országosnál.
- 2019 I. félévében az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete az országot meghaladó mértékben emelkedett, összege lényegében megegyezett a hazai átlaggal.
- A telephelyi adatok alapján az ipar I. félévi teljesítménye tizedével meghaladta az egy évvel azelőttit. Eközben a megyei székhelyű építőipari szervezetek termelése 56, a beruházások volumene 5,8%-kal emelkedett. A félév folyamán több lakást vettek használatba, mint egy évvel korábban, a lakásépítések népességre vetített száma azonban alacsonyabb volt az országos átlagnál.

A lakónépesség nem és korcsoport szerint, január 1.

Korcsoport, év	Férfi	Nő	Összesen		1000 férfira jutó nő
			fő	előző év azonos időpontja = 100,0%	
2018	142 726	154 728	297 454	100,0	1 084
2019	144 021	155 186	299 207	100,6	1 078
Ebből:					
– 4	7 570	7 140	14 710	101,2	943
5– 9	7 272	6 882	14 154	98,8	946
10–14	7 700	7 361	15 061	102,2	956
15–19	7 628	7 091	14 719	99,1	930
20–24	8 949	8 150	17 099	99,3	911
25–29	10 140	9 174	19 314	101,5	905
30–34	10 006	9 121	19 127	101,5	912
35–39	10 758	10 313	21 071	96,5	959
40–44	13 734	13 169	26 903	102,4	959

45–49	11 101	10 728	21 829	101,3	966
50–54	9 752	10 052	19 804	104,3	1 031
55–59	8 763	9 682	18 445	98,8	1 105
60–64	9 592	11 675	21 267	95,9	1 217
65–69	7 822	10 602	18 424	102,8	1 355
70–74	5 650	8 180	13 830	102,5	1 448
75–79	4 022	7 214	11 236	101,5	1 794
80–84	2 217	4 787	7 004	100,7	2 159
85–89	1 005	2 674	3 679	104,7	2 661
90–	340	1 191	1 531	104,0	3 503
–14	22 542	21 383	43 925	100,7	949
15–64	100 423	99 155	199 578	100,1	987
65–	21 056	34 648	55 704	102,3	1 646

		Az alkalmazásban állók főbb adatai								
Időszak		Alkalmazásban állók, fő			Teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete, Ft			Teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete, Ft		
		összesen	ebből:		összesen	ebből:		összesen	ebből:	
			fizikai foglalkozású	szellemi foglalkozású		fizikai foglalkozású	szellemi foglalkozású		fizikai foglalkozású	szellemi foglalkozású
2018.	I. negyedév	89 163	56 659	32 503	309 018	252 184	405 943	205 502	167 712	269 951
	I. félév	89 342	56 717	32 625	315 632	258 913	412 168	209 898	172 182	274 090
	I–III. negyedév	89 397	56 681	32 717	316 569	260 911	410 919	210 520	173 509	273 260
	I–IV. negyedév	89 426	56 597	32 829	323 812	266 002	421 428	215 336	176 894	280 249
2019.	I. negyedév	92 205	57 261	34 914	351 192	294 500	443 485	233 542	195 842	294 917
	I. félév	92 198	57 206	34 971	357 357	300 719	449 363	237 642	199 978	298 827
Előző év azonos időszaka = 100,0%										
2019.	I. negyedév	101,3	99,7	104,4	111,9	113,7	109,1	111,9	113,7	109,1
	I. félév	101,1	99,5	104,1	111,9	113,4	109,3	111,9	113,4	109,3

A nyilvántartott álláskeresők főbb jellemzői									
Időpont		Nyilvántartott álláskereső	Ebből:			Bejelentett betöltetlen álláshely	Álláskereső járadékban részesült	Álláskereső segélyben	Szociális ellátásban
			nő	pályakezdő	25 éven aluli				
Száma									
2018.	január	4 948	2 632	339	631	2 164	1 148	577	922
	február	5 056	2 746	344	634	2 058	1 203	557	904
	március	4 984	2 691	315	625	1 804	1 219	552	910
	április	4 670	2 522	287	664	1 816	1 175	541	839
	május	4 538	2 441	248	613	1 789	1 138	546	844
	június	4 666	2 485	291	682	2 631	1 203	532	822
	július	5 108	2 832	347	646	2 547	1 451	533	800
	augusztus	5 081	2 856	353	656	2 000	1 525	549	775
	szeptember	5 305	2 926	434	747	2 642	1 338	570	743
	október	4 744	2 633	354	644	2 484	1 142	602	735
	november	4 641	2 555	334	613	1 746	1 159	620	719
	december	4 646	2 526	287	536	953	1 259	638	724
2019.	január	4 946	2 671	288	571	1 335	1 192	639	764
	február	4 889	2 628	308	604	1 725	1 222	621	744
	március	5 169	2 837	296	587	1 926	1 328	627	744
	április	5 019	2 725	264	559	1 848	1 455	616	702
	május	4 885	2 640	249	529	1 987	1 328	613	687
	június	4 781	2 590	276	561	1 856	1 260	620	745
Előző év azonos időpontja = 100.0%									

2019.	január	100,0	101,5	85,0	90,5	61,7	103,8	110,7	82,9
	február	96,7	95,7	89,5	95,3	83,8	101,6	111,5	82,3
	március	103,7	105,4	94,0	93,9	106,8	108,9	113,6	81,8
	április	107,5	108,0	92,0	84,2	101,8	123,8	113,9	83,7
	május	107,6	108,2	100,4	86,3	111,1	116,7	112,3	81,4
	június	102,5	104,2	94,8	82,3	70,5	104,7	116,5	90,6

A lakossági munkaerő-felmérés alapján a Komárom-Esztergom megyei munkanélküliségi ráta a harmadik legalacsonyabb volt a megyék között, és a foglalkoztatási arány is kedvezőbben alakult. A teljes munkaidőben foglalkoztatottak nettó átlagkeresete 6,8%-kal, 149 ezer forintra nőtt, ami a fogyasztói árak változását figyelembe véve 5,0%-os reálkereset-emelkedést jelentett.

Összehasonlító adatok (megye – régió – ország) 2019. I. félév					
Megnevezés	Fejér	Komárom-Esztergom	Veszprém	Közép-Dunántúl	Ország
	megye				
Lakónépesség					
Népesség száma, ezer fő	418	299	341	1 058	9 773
Népesség indexe	100,2	100,6	100,0	100,3	99,9
Népsűrűség, fő/km²	96	132	76	95	105
Gazdasági aktivitás					
Aktivitási arány, %	65,4	62,4	62,2	63,5	62,9
Foglalkoztatási arány, %	63,8	61,2	61,5	62,3	60,8
Munkanélküliségi ráta, %	2,4	1,8	1,1	1,8	3,3
Alkalmazásban állók, keresetek					
Alkalmazásban állók					
száma, ezer fő	132,0	92,2	91,7	315,9	3 183,9
számának indexe	103,2	101,1	101,6	102,1	100,8
Teljes munkaidőben alkalmazásban állók					
havi bruttó átlagkeresete, Ft	361 041	357 357	327 045	350 231	359 464
havi bruttó átlagkeresetének indexe	112,5	111,9	111,0	111,9	110,6
havi nettó átlagkeresete, Ft	240 092	237 642	217 485	232 904	239 043
havi nettó átlagkeresetének indexe	112,5	111,9	111,0	111,9	110,6
Regisztrált vállalkozások					
Regisztrált vállalkozások száma	61 639	42 183	55 140	158 962	1 778 473

Regisztrált vállalkozások számának indexe	102,7	102,7	102,6	102,7	102,0
1000 lakosra jutó vállalkozás	148	141	162	150	182
Beruházás					
Teljesítményérték, millió Ft	126 309	99 732	74 484	300 525	3 202 979
Beruházások volumenindexe	123,9	105,8	109,2	113,7	116,4
Egy lakosra jutó teljesítményérték, ezer Ft	302,4	333,3	218,2	284,0	327,7
Ipar					
Termelés volumenindexe	100,8	110,3	100,6	104,4	105,3
Egy lakosra jutó termelési érték, ezer Ft	3 362	4 700	1 787	3 232	1 755
Termelés volumenindexe	99,7	113,8	99,1	105,0	104,3
Értékesítés volumenindexe	100,2	113,8	98,9	105,1	105,1
Ezen belül: belföldi	101,4	116,8	102,1	107,0	105,5
export	99,9	113,1	98,1	104,7	104,9
Értékesítésből az export aránya, %	80,1	82,1	80,6	81,0	70,5
Építőipar					
Termelés volumenindexe	140,1	156,4	124,2	141,2	135,3
Egy lakosra jutó termelési érték, ezer Ft	127,7	126,2	69,0	108,3	134,3
Lakásépítés					
Épített lakás	319	121	231	671	6 472
Épített lakások indexe	215,5	122,2	76,5	122,2	99,3
Tízezer lakosra jutó épített lakások száma	7,6	4,0	6,8	6,3	6,6

9.2. Oroszlány város demográfiai jellemzői

A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA² : Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség Oroszlány

A Rendszerváltást követően az addig növekvő népességszáma folyamatosan csökkenésnek indult. Az utóbbi évtizedben közel ezer fővel csökkent, azonban 2016 után növekedésnek indult és elérte a 2012-2013-as állapotot, jelenleg pedig 18 823 fő él a településen.

Korösszetételét tekintve nagyjából megegyezik az országos átlaggal, ami 170% körüli öregedési index. Ez a fiatalok (0- 14 év közöttiek) és az idősek (65+) arányát mutatja. A város lakosságának természetes fogyása mind a megyei (-4,5), mind pedig az országos átlagnál (-4) jobb, értéke -3,2.

²file:///E:/Oroszl%C3%A1ny_Megalapoz%C3%B3vizsg%C3%A1latok_V%C3%A9lem%C3%A9nyez%C3%A9si_2020%2005%2022%20(1).pdf

Oroszlány népessége **19 029 fő** (2017 évben), ami 2019-re 18 823 főre csökkent. **Oroszlány területe** 7586 hektár, népsűrűsége 251 fő/km². A lakások száma 7946, népességet figyelembevéve, ez azt jelenti, hogy 2.4 fő lakik egy lakásban. Ha népesség azonos ütemben változna, mint a 2015-2017 közötti időszakban (2.62%/év), akkor 2018-ban Oroszlány lakossága 19 529 lenne. A népesség változása a 2011 – 2015 közötti -0,52%/évről az elmúlt két évben +2,62%/évre emelkedett.

Ebből látható, hogy Oroszlány jelenleg fejlődési szakaszban van, annak minden előnyével és hátrányával.

A város korábban kedvező korösszetétele folyamatosan változik. Jelentős eltolódás tapasztalható az idősebb korosztályok felé, az országos tendenciákhoz hasonlóan, de annál lényegesen nagyobb mértékben nő a 60 éven felüliek száma. Míg az utolsó 10-15 évben országosan 16%-ról 20%-ra nőtt a 60 éven felüliek aránya, addig a városban 11,6%-ról 2012-re elérte a 22%-ot. Emellett jelentős számú az egyedülálló, önálló háztartásban élő idős ember, elsősorban nő – a magasabb élettartamból adódóan –, mely befolyásolja a szociális ellátások iránti igényt. Oroszlányban a 2001. évi 105-ről 118-ra növekedett az öregedési index. Az öregedési index azt jelenti, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 év feletti lakos jut a városban. Az öregedési index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző, fiatal, előregedő, előregedett városnak tekinthetjük-e a települést. Ahol az index 100 alatt van, azon a településen túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha 100 felett van, akkor a 65 év felettiak túlsúlya jellemzi a települést.

Oroszlányban a halálozások számát vizsgálva a 2001 – 2015 közötti időszakban megállapítható, hogy a teljes időtáv alatt meghaladta a születések számát, tehát természetes fogyásról beszélhetünk a településen. A vizsgált időszakban negatív volt a vándorlási különbözet is, ami tovább súlyosbította a természetes fogyás miatti népességcsökkenés mértékét. Jelenleg ebben változás észlelhető, köszönve a városban található cégek munkaerőigényének. A vándorlási egyenleg értékéhez nagymértékben hozzájárul az is, hogy az Ipari Parkban működő vállalkozások nagyszámú olyan munkavállalót alkalmaznak, akik ideiglenesen a városban telepednek le. Ezek a munkavállalók általában a családjuk nélkül érkeznek és a vállalkozásoknál megfigyelhető nagy fluktuáció miatt nem csak a bevándorlás, de az elvándorlás száma is jelentős.

Az adatok megvizsgálásakor Oroszlányban is megállapítható az, ami országosan jellemző, hogy több a női lakos, (51,4 %) a férfi lakosok aránya 48,6 %. A 0-2 éves korosztály 2,6 %, a 0-14 éves korig 13,5 %, a 60-65 feletti korosztály 21,5 % Megfigyelhető, hogy 65 év felett a férfilakosok száma jelentősen 3,5 %-al csökkent a női lakosok számához viszonyítva.

Oroszlány népessége

Oroszlány utolsó becsült népessége **18 823 fő** (2019 évben), ami akkori Magyarország népességének **0.19%-a** (Komárom-Esztergom megyének 6.33%-a). Népsűrűsége 248 fő/km². Lakások száma 7948, népességet figyelembevéve, ez 2.4 fő per lakás. Ha népesség azonos ütemben változna mint [2018-2019] időszakban (-0.72%/év), 2020-ban Oroszlány lakossága 18 687 lenne.

Oroszlány területe 7586 hektár (= 75.9 km²).

Oroszlány városában a 2001-es és a 2011-es évek vonatkozásában kismértékű csökkenés figyelhető meg a legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek és az érettségi nélküli középfokú végzettséggel rendelkezők esetében. Ezzel szemben kiugró a növekedés az érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők tekintetében, illetve nem ilyen nagymértékű, de szintén növekedés figyelhető meg az egyetemi, főiskolai és egyéb oklevéllel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők számában.

A képzettség vonatkozásában az oroszlányi mutatószámok változásai minden esetben megegyeznek a megyei és országos változásokkal, csupán intenzitásbeli különbségeket lehet megfigyelni.

Oroszlány lakosságának iskolai végzettségében pozitív irányú változások figyelhetők meg a két népszámlálás közti időszakban.

10. Oroszlány város további jellemzői

10.1 Lakáshelyzet, lakásállomány

Nagyobb léptékű lakásépítés hosszú idő után először 2005-ben az Iskola úti 42 lakás teljes körű felújítása volt, kiegészítve 6 db új tetőtéri lakással. Ez után 2007-ben készült el a Tópart lakópark 52 db lakása, majd 2008-ban újabb 10 db új lakás készült el magánvállalkozásban a Gönczi Ferenc út egyik épületének tetőterében. Oroszlány város lakásállományának változásában jelentős szerepet töltött be a „zöld tömb” és a „sárga tömb” lebontása, melyek közül az utóbbi 2010 folyamán volt esedékes, és 123 db lakás megszűnését eredményezte. Azért fontos e két eseményt külön megemlíteni, mivel komoly szociális jellegű konzekvenciája van. Az említett tömbökből kényszerű módon kiköltözők a város külterületén elhelyezkedő dűlőkbe költöztek, amelyek lakhatásra sok esetben csak korlátozottan alkalmasak, infrastrukturálisan pedig csak mérsékelten ellátott.

A bérlakások száma 2013-ban 72 volt, jelenleg a Petőfi udvar 4-5 számú leromlott állapotú lakások felújításával nőtt a bérlakások száma.

Lakásállomány:

Lakásállomány összesen 7948 db

lakások megoszlása komfortosság alapján:

komfort nélküli 74 db

félkomfortos 127 db

komfortos 1069 db

összkomfortos 6648 db

lakások megoszlása felszereltség alapján:

hálózati vízvezetékekkel ellátott 7820 db

meleg folyóvízzel ellátott 7788 db

közcsatornával ellátott 7689 db

A magántulajdonban lévő bérleményekkel szemben megnőtt a kereslet a tartósabb, biztosabb és jogszerűen működtetett önkormányzati, vagy az OIH által működtetett bérlakások iránt. Egy nagyon fontos eleme ennek az igénynövekedésnek, hogy a különböző lakhatási támogatások általában csak ilyen esetekben vehetők igénybe. Az igénylők köre: bedőlő lakáshitelek, átmenetileg hitelhez nem jutó pályakezdők, családalapítók, ipari parkban munkát találó, eredetileg nem oroszlanói lakosok, saját tulajdonú lakásban nem gondolkodók, valamint jelentős számban vannak azok, akik önerőből nem képesek megoldani lakásproblémáikat, nincs tőkéjük, jövedelmi helyzetüknél fogva tartósak nem képesek hitelterhek vállalására.

A lakásállomány alakulása 2019.12.31. állapot szerint a következő:

Bérlakások típusai:

A lakások az önkormányzati tulajdonú épületekben - Petőfi udvar 4-5., 24 (ebből üres 24) lakások az önkormányzati tulajdonú épületekben - Petőfi udvar 6-7., 24 (ebből üres 0) lakások vegyes tulajdonú társasházi épületekben 23 (ebből üres 0) szolgálati jelleggel bérbe adott lakások 7 (ebből üres 1) Összesen 78 Az év végi állapot szerint az üzemeltetett ingatlanok száma 78 db, melyből 53 db hasznosított, 25 db üres. (Az induló lakásállomány 76 darab volt, a Képviselőtestület 57/2019. (IV.03.) Kt. határozatával az Oroszlány, Petőfi udvar 4-5. lakóépület üritése érdekében üzemeltetésre átadta az Oroszlányi Ingatlankezelő és Hasznosító Zrt. részére az Oroszlány, Fürst S. u. 3. fsz.2. és az Oroszlány, Népek barátsága u. 18. fsz.2. ingatlanok üzemeltetését).

10.2. Közlekedés

A vasút használatában történt változások az országos tendenciáknak megfelelőek. A személyszállításban csökkent a vasutat igénybevevők száma, de az elővárosi vonatok beindulásával Oroszlányon is sűrítették a járatokat.

Oroszlányon a helyi járatos buszközlekedés megoldott (számszerűen 3 viszonylat). A helyközi távolsági buszok útvonala is úgy került kialakításra, hogy azokat a város lakói belső közlekedésre (is) igénybe tudják venni. Az Ipari Parkba közlekedő (a 3 szakos és az irodai munkarendhez egyaránt igazodó) járathoz az Önkormányzat külön finanszírozással többletautóbuszokat biztosít. A helyi járat 16 helyen áll meg, járatsűrűsége napi nyolcszori. Körjárat is üzemel: egy, amely kizárólag az iskolai időszakban közlekedik (naponta három alkalommal), illetve egy temetőjárat, mely napi egy alkalommal vehető igénybe.

Általánosságban elmondható, hogy szociális, illetve más szolgáltatásokhoz való hozzájutás szempontjából Oroszlány városban a közlekedés jó színvonalon megoldott. Ennek ellenére a külterületek elérhetősége problematikusnak tekinthető. Az itt élők száma a fent már említett okoknál fogva megnövekedett az utóbbi években, ezért említést érdemlő ezen tény megemlítése.

11. Munkaerőpiac, foglalkoztatás

A járás gazdaságára az iparosodottság jellemző, melyben meghatározó a gépjárműalkatrész-, illetve a gépgyártás. Ezen a két területen működnek a térség külföldi érdekeltségű, feldolgozóipari nagyüzemei is, melyek közül három cég 800 - 1.100 fő közötti, egy pedig lassan már 300 fős létszámmal működik. Ezen felül jelentős számú a kölcsönzött munkavállalók száma is. A korábban meghatározó jelentőségű, bányászati és energiatermelési tevékenységet folytató állami nagyvállalatnál lassan lezárul a megszűnésével járó létszámleépítés. A kistérségben az 50 - 249 fő közötti létszámmal működő foglalkoztatók száma alacsony, a bejegyzett gazdasági társaságok jelentős része 10 fő alatti mikro-vállalkozásnak minősül. A mezőgazdasági vállalkozások száma elenyésző. Az iparág foglalkoztatási képessége nem számottevő.

Oroszlány Város szociális szolgáltatásai több elemében kapcsolódnak a járáshoz. (A járás községeiben élők száma közelíti a 7800 főt) a további adatok a járás egészére vonatkoznak.

A járásban 2018. március végén 458 álláskeresőt tartottak nyilván, gazdaságilag aktív népességben belüli aránya 3,7%-ot ért el.

Az elmúlt évek kedvező gazdasági folyamatainak köszönhetően csökkent az álláskeresők száma és aránya, nőtt a térség foglalkoztatottsági szintje

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása.

A helyi önkormányzat az Flt. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során:

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi ipari park nagyfoglalkoztatói az elmúlt évek során jelentős létszámbővítéssel járó fejlesztéseket és beruházásokat hajtottak végre. Az ipari parki nagyüzemeknél foglalkoztatottak száma 2019 évben közel 3500 fő.

Prognosztizált munkaerő felvételek

A 2019-ben tovább növekedett az ipari parkban foglalkoztatottak aránya. A térség nagyfoglalkoztatói tervezett létszámleépítéssel nem terveznek a közeljövőben. A jövő év június végéig előrelátható emelkedés elsősorban a feldolgozóiparhoz köthető, ahol alapvetően a gép és gépi berendezések gyártása területen várható létszámbővítés.

A kis-középvállalkozások foglalkoztatottjainak stagnáló létszámával tervez. Az előrejelzések alapján a legfelső létszámnagyság-kategóriába a nagyvállalkozásokhoz tartozó cégeknél valósulhat meg bővítés.

12. Az idősök helyzete

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- sajátjogú; és
- hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A sajátjogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj,
- a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka:

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat 2010 őszén az idősök (nyugdíjasok) körében felmérést végzett. E felmérésnek a célja az volt, hogy a városunkban élő idős emberek szociális, egészségügyi, anyagi helyzetét területi megoszlás alapján is megismerjék, az esetleges anomáliákra felhívják a figyelmet, illetve a városi „szociális térkép”, szociális szolgáltatás tervezési koncepció kialakításában segítséget, támpontot adjon. Másodlagos, de nem elhanyagolható célja volt felmérésnek az is, hogy a válaszadók számára tájékoztatást adjanak az intézmény által biztosított ellátásokról. A kutatás ugyan 2010-ben készült, ugyanakkor adatai és megállapításai jelenleg is aktuálisak. 2015-ben az előzőekhez hasonló tartalommal a város Óváros részén készítettünk felmérést, ennek feldolgozása a közeljövő feladata. A Német - Nyíres dűlőben más kontextusban készítettünk ugyan felmérést, ennek információtartalmából képet kapunk a szegregátumban élő idősök helyzetéről, szükségleteiről.

Oroszlány Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2018 nyarán 105/2018 (VI.26.) Kt. határozata alapján döntést hozott arra vonatkozóan, hogy felmérést készít az Oroszlányban élő 60 év feletti nyugdíjas lakosság körében. Oroszlány lakosságszáma a 2018. januári adatok szerint 18 171 fő (KSH), amelyből a 60 év felettiiek száma 4 363 fő, azaz az összlakosság 24%-a.

Az élettartam meghosszabbodásával a társadalmaknak, így Magyarországnak is egészen a helyi közösségekig új kihívásokkal kell szembe nézniük. Az idősök száma és a népességen belüli aránya egyaránt növekszik, ugyanakkor ez nem jelenti az egészségben töltött évek egyenes arányú növekedését, amelynek következtében a családra és az ellátórendszerre egyre nagyobb teher nehezedik. A felmerülő problémákat és kérdéseket minden esetben a megfelelő szinten és szintéren szükséges kezelni. A KSH népesség-előreszámítása szerint 2060-ra Magyarország összlakosságán belül a 60 év feletti aránya meghaladja a 38%-ot. A jelenlegi kutatásunkban 1010 fő oroszlanói lakos

Az országos átlaghoz képest (26,8%, KSH 2018) valamelyest alacsonyabb a 60 év feletti lakosságon belüli aránya – köszönhető a várost történetifejlődési előzményeinek –, ugyanakkor a város intézményeinek szakemberei, civil szervezetek képviselői, valamint magánszemélyek érzékelik és jelzik, hogy a korosztály szociális és egészségügyi jellegű problémái időről-időre sokasodnak és mélyülnek, a mindennapjaik megélését segítő igényeikre, kéréseikre oda kell figyelni és megoldásokat kell keresni.

13. Speciális ellátotti körök-fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek

A fogyatékkal élőkkel kapcsolatosan nem található friss adat, információ, emiatt a koncepció e része változatlan.

A fogyatékkal élők és a pszichiátriai betegek ellátásának megszervezése egyelőre nem megoldott Oroszlány város területén. Annak érdekében, hogy a szolgáltatások esetleges kialakításának lehetőségét végig lehessen gondolni, fontos ismerni e rétegek helyzetét.

Tekintettel arra a tényre, hogy friss megyei adat nem áll rendelkezésünkre és helyi viszonylatban felmérés nem történt, így következtetéseket az országos adatokból próbálunk levonni. Fogyatékkal, testi, értelmi vagy olyan érzékszervi hátránnyal, mely véglegesen, egész életén át gátolja a megszokott, hagyományosan elvárható életvitel szabad gyakorlását, a legutóbbi népszámlálás adatai szerint Magyarországon a népesség 5,7 %-a élt. Ez az arány a háború utáni időszak több mint háromszorosa, ami összefügghet a népesség öregedésével, a korábbinál magasabb szintű egészségügyi ellátással és ismeretekkel is. Közülük 44% a testi fogyatékkal élő mozgássérült, 14 %-a látásproblémával küzd, 11 % nagyothalló, siket vagy beszédhibás, 10 %-a értelmi fogyatékos. A mozgássérültek, a nagyothallók és a vakok többségének fogyatékosága baleset során szerzett, vagy valamilyen betegség szövődménye. A többiek – különösen az értelmi fogyatékosok és a siketek – között magasabb a születésük óta testi vagy szellemi hátránnyal élők aránya. A fogyatékkal élők között minden hetediknek többféle rendellenessége is van. A fogyatékos emberek 80%-a elmúlt 40 éves. Köztük valamivel nagyobb arányban vannak férfiak, mint a népesség egészében. Számuk – különösen a mozgássérülteké – az idősebb korcsoportokban évről évre emelkedik. Az iskolai végzettségük gyakran átlagon aluli, nem a képességeiket tükrözi: alapfokú végzettséget sem sikerül megszereznie 29%-uknak. A társadalmi hátrányok csökkentésére az óvodák és az iskolák egy részében a kilencvenes években vezették be az integrált oktatást. 2006-ban több mint 2500 ilyen intézmény volt. A fogyatékos emberek foglalkoztatásának gátja az alacsony iskolázottság és a befogadó munkahelyek hiánya. A fogyatékos emberek döntő többsége

(92%) családi közegben él. Az ápolásra szorulóknak családon belüli gondozását az ápolási díj segíti. A fogyatékkal élők mindennapos ellátását segítő intézményi háttér a kilencvenes évek elejétől jelentősen bővült, de az ellátottak döntő többségét ma is önkormányzati fenntartású szociális intézményekben gondozzák. A harmadik életévüket betöltött, önellátásra részben képes fogyatékosok napközbeni gondozása, foglalkoztatása és nevelése a fogyatékosok napközi otthonaiban zajlik. Számuk a megyénkben csaknem kétszerese a tíz évvel ezelőttinek, a gondozottak száma 2765 fő.

Oroszlány városban a fogyatékos emberek, főként fiatalok ellátását a Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Előkészítő Speciális Szakiskola, Kollégium és Nevelési Tanácsadó végzi. Szociális ellátásuk egyelőre nem megoldott. A szociális ellátások köréből a szociális szolgálat szakembereinek mindennapi tapasztalatai szerint a foglalkoztatás és a szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítené a fogyatékkal élő emberek és családjaik mindennapjait. Az évek folyamán több kísérlet is történt arra vonatkozóan, hogy Oroszlányban a fogyatékos emberek számára biztosítható ellátás megvalósuljon, de ez akadályokba ütközött.

A fogyatékosokkal élők és a tartósan betegek, korcsoport és nemek szerint, 2011

A fogyatékoság típusa, tartós betegség	Fő
Mozgássérült	232 206
Gyengénlátó, aliglátó	73 430
Vak	9 054
Nagyothalló	63 014
Siket	8 571
Súlyos belszervi fogyatékos	46 648
Mentálisan sérült (pszichés sérült)	46 265
Értelmi fogyatékos	42 779
Beszédhibás	14 528
Beszéd fogyatékos	10 913
Autista	5 120
Siketvak (látás- és hallássérült)	3 262
Egyéb	2 277
Ismeretlen	3 180
Összesen	561 247
Tartósan beteg összesen	1 648 424

A fogyatékkal élők megoszlása Magyarországon

Fogyatékoság típusa	%
Többféle rendellenességgel együtt	21%
Testi fogyatékoság	44%
Látássérült	14%
Értelmi fogyatékoság	10%
Nagyothalló, siket, beszédzavarokkal küzdő	11%
Összesen	100%

Komárom-Esztergom megyében a fogyatékos lakosság száma és összetétele:

Megnevezés	Összlakosságon belül %	2001.I.31-i népesség-adatok alapján, fő
Többségi lakosság száma összesen	94,76	300.469
Fogyatékosok összesen	5,24	16.641
A fogyatékosok megoszlása:		
Mozgásfogyatékos	41	6.904*
Látásfogyatékos	14	2.324
Hallásfogyatékos	11	1.727
Értelmi fogyatékos	10	1.672
Halmozottan fogy	24	4.014**
Összesen:	100	16.641

* A mozgásfogyatékosok között 1312 fő az 50-59 éves korosztály, aki aktív korokban egészségkárosodás miatt váltak fogyatékosokká.

** A halmozottan fogyatékosok között jelennek meg a többfajta fogyatékosággal rendelkezők, és az autista személyek.

2008 végére a pszichiátriai betegek szakrendelési adatait figyelembe véve a nem organikus eredetű idegrendszeri megbetegedések száma a vizsgált időszakban egyenletes növekedést mutat. 2005 évben számuk 463 fő volt, amely számadat 2010-ben 475 főre emelkedett. A kórképek előfordulásának összehasonlítása során legmagasabb arányban a hangulatzavarokkal (27%), skizofréniás tünetekkel (24%) és neurotikus, szomatomorf problémákkal (23%) találkoztunk. A gondozási adatok egyrészt az egészségügy látókörébe került betegek adatait tartalmazzák, másrészt pillanatfelvétel, mivel a gondozásból már kikerültek számosságát nem tartalmazza. Kissé pontosítja, a képet a pszichiátriai szakrendelések forgalmi adatainak vizsgálata, amely szerint 2010-ben az összes betegmegjelenés 5689 alkalom volt (250 munkanapra leosztva átlagosan kb. 23 beteg megjelenését jelenti naponta), amely forgalom komoly betegszámot feltételez.

A szakemberek véleménye szerint a pszichiátriai betegek orvosi gondozása többé-kevésbé jól megoldott, ugyanakkor szociális ellátásuk hiányzik. Legtöbb esetben a rehabilitációs célú tevékenység/munkavégzés az, amely az pszichológiai-pszichiátriai terápiát kiegészítve hatékonyan segítheti a pszichiátriai problémákkal küzdők gyógyulását, a társadalomba és a munka világába való visszailleszkedésüket. Ez utóbbi a szociális ellátórendszer feladatai közé tartoznak.

2010 december 31-én gondozottként nyilvántartott betegek száma és aránya

Kórjelzés megnevezése (a domináns betegség)	Férfi		Nő		Összesen	
	fő	%	fő	%	fő	%
Hangulat zavarok (Affektív rendellenességek)	28	18,2	100	31,2	128	26,9
Schizofrenia, Schizotipias rendellenességek	44	28,6	69	21,5	113	23,8
Neurotikus és somatoform rendellenességek	28	18,2	80	24,9	108	22,7
Személyiség zavarok	13	8,4	16	5,0	29	6,1

Organikus Pszichoszindrómák	7	4,5	16	5,0	23	4,8
Alkohol abúzus és függőség	14	9,1	6	1,9	20	4,2
Mentális retardáció	12	7,8	8	2,5	20	4,2
Paranoid állapotok	3	1,9	9	2,8	12	2,5
Stressz által kiváltott zavarok	1	0,6	8	2,5	9	1,9
Dementiák	1	0,6	7	2,2	8	1,7
Alkoholos pszichózisok	2	1,3	1	0,3	3	0,6
Drog (Gyógyszer) Abúzus függőség	1	0,6	0	0,0	1	0,2
Viselkedés zavarok	0	0,0	1	0,3	1	0,2
Összesen	154	100,0	321	100,0	475	100,0

A pszichiátriai megbetegedések tárgyalása során feltétlenül említést kell tennünk a kábítószer és alkoholfüggőséggel küzdőkről is. Számuk Oroszlány városban is egyre növekvő tendenciát mutat, bár a pszichiátriai szakrendeléseken megjelenők csupán számuk szűk keresztmetszetét mutatja. 2010 folyamán 22 fő kábítószer-élvező jelent meg, az alkoholbetegek száma 112 fő volt. A számadatok és a tapasztalatok azt mutatják, hogy a fiatalkorúakat egyre nagyobb számban érinti a függőségek problémája, amely társadalmi-szociális okokra is visszavezethetőek.

14. A város által fenntartott intézmények rendszere

A szociális ágazat és tevékenysége sok területen határterületet képez az önkormányzat által fenntartott más intézmények tevékenységével, ezért célszerűnek látjuk ezek rövid bemutatását.

14.1 Oktatás-nevelési intézmények

Oktatás A városban az óvodai férőhelyek száma kielégítő. Száz óvodai férőhelyre jutó gyermek száma 95,7%. Hátrányos helyzetű óvodás gyermek aránya 6%. Oroszlányba más településekről csupán 3,5% általános iskolás jár, hiszen a környező településeken vannak ilyen intézmények. Középiskolások aránya 32%, ami magyarázható a szomszédos települések közép fokú intézményeinek hiányával.

Oroszlány Város Óvodáiban öt telephelyen (Brunsztik Teréz Óvoda, Borbála-telepi Óvoda, Malomsori Óvoda, Meseliget Óvoda, Táncsics Mihály Óvoda, egy főzőkonyhával), 25 gyermekcsoport működik. Az óvoda egy vezetés alatt működő költségvetési szerv, fenntartója Oroszlány Város Önkormányzata. Mindegyik telephely fogadni tudja a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekeket. Biztosított a gyermekek fejlesztése, felzárkóztatása, logopédiai ellátása, képesség fejlesztése, a környezet védelmére, egészséges életmódra való nevelése.

A **Hunyadi Mátyás Általános Iskolában** 622 tanuló tanul, kiemelten fontos az intézményben az alapkészségek fejlesztése, a kompetenciák, tehetséges gyermekek fejlesztése, a hagyományos értékrend megismertetése, elfogadása, a gyermekek neveltségi szintjének javítása, a családok aktívabb bevonásával a hátrányok csökkentése. Itt működik a mind hazai, mind nemzetközi versenyeken sikert sikerre halmozó HÉBÉ Alapfokú

Művészetoktatási Intézmény, ahol grafika, néptánc, moderntánc és mazsorett-tánc oktatás folyik.

József Attila Általános Iskolában 424 tanuló van, a pedagógusokat az egyéni bánásmódra törekvés, a tanulók elfogadása jellemzi. A gyermekek fejlődését sokoldalú követelményekhez igazodó értékeléssel segíti. Az intézmény biztosítja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését. Az iskola akkreditált tehetségpontként működik. A felmerülő problémák, konfliktusok kezelésére tovább folytatja az „Arizona program”-ot. Az iskola továbbá a 2020-as tanévtől gyermek és ifjúság védelmi felelőst is alkalmaz, aki nagyon fontos feladatot lát el a gyermekek egyéni foglalkozásával.

Sajátos nevelésű igényű gyermekek oktatását és nevelését szegregált formában biztosítja a **Benedek Elek EGYMI óvoda, Általános Iskola és Kollégium**. Óvodás korú gyermekek gyógypedagógiai nevelését rehabilitációs fejlesztését biztosítjuk gyógypedagógiai óvodánkban 3 éves kórtól 7 éves korig. Intézményünk Móra Ferenc kollégium tagintézményében fogadjuk a hátrányos helyzetű oroszlan yi gyermekeket a Szociális szolgálat és Járási Hivatal Gyámügyi osztályának javaslatával biztosítjuk számukra a lakhatást és a tanuláshoz szükséges feltételeket. Segítjük felzárkóztatásukat és képesség kibontakoztatásukat. A középfokú oktatásban résztvevő vidéki tanulók számára kollégiumi ellátást biztosítunk.

A **Hamvas Béla Gimnáziumban** kiváló középfokú oktatás folyik. Az iskola nagy figyelmet fordít a tehetséggondozásra (emelt óraszám, csoportbontások, szakkörök, versenyek, fakultáció). A fiataloknak lehetősége van érettségi után szakmát tanulni, grafika, számítástechnika, szociális gondozószakon.

Tatabányai Szakképzési Centrum Eötvös Lóránd Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

Szakképző iskola:

A nyolcadik évfolyam után három szakképzési évfolyam (9-11.évf.) elvégzésével szakmát szerezhetnek a tanulók. A sikeres szakmai vizsga megszerzése után lehetőségük van arra, hogy két év alatt felkészüljenek az érettségi vizsgára.

Kilencedik évfolyamon az iskola tanműhelyében, a későbbiekben viszont duális képzés keretében, szakképzési munkaszerződéssel cégeknél, vállalatoknál töltik a szakmai gyakorlatot.

A szakképzési évfolyamok elvégzése után megszerezhető szakképesítés megnevezése, OKJ száma:

Gépi és CNC forgácsoló , Hegesztő Ipari gépész, Szociális ápoló és gondozó

Technikum

A képzés időtartama: 2+3 év, azaz 2 év ágazati alapoktatás, ami ágazati alapvizsgával végződik, ezt 3 év szakirányú oktatás követ.

9-12.évfolyamon a tanulók az első két évben ágazatot választanak, a 10.évfolyam után történik a szakmaválasztás. A 12.évfolyamon

előrehozott érettségi vizsgát tehet max 3.tantárgyból: magyar, történelem és matematika, nem kell 5.érettségi tantárgyat választani, mivel

a szakmai vizsga lesz az 5.érettségi tantárgy. Az 5 év elvégzése után egyszerre kap érettségi bizonyítványt és technikusi oklevelet.

A technikusi vizsga emelt szintű érettségi tantárgynak minősül.

Technikumi végzettséget adó szakmák: Gyakorló ápoló, Gépésztechnikus

A Bakfark Bálint Művészetoktatási Intézményben sok zenét tanuló növendék van, akik az alábbi hangszereken tanulnak: brácsa, fagott, furulya, fuvola, gitár, gordonka (cselló), harsona, hegedű, klarinét, kürt, modern tánc, oboa, szaxofon, szintetizátor, szolfézs, trombita, tuba, ütőhangszerek, zongora. A balettet Csáky Mária tanítja 186 növendéknek. (HEP)

14.2. Művelődési, sport intézmények, civil szervezetek

Az Oroszlányi Községi Színtér és Könyvtár megújult, kiemelkedően magas színvonalú és minden korosztályt megszólító programokkal várja a közönséget, itt mozi is működik. Helyet ad a 70 civilszervezetnek, akik minden évben tavasszal a Civileké a Ház programjain bemutatkozhatnak, felléphetnek. A könyvvállomány folyamatos növelésével, író-olvasó találkozók, gyermekprogramok szervezésével biztosítja a szabadidő hasznos, igényes eltöltését.

Az intézmény fő feladatának tekinti, hogy mindenki számára elérhetővé tegye a hazai és nemzetközi információkhoz és tudáshoz való szabad hozzáférést, a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségét.

Szociális szempontból is fontos célok:

- segíti az állampolgári jogok gyakorlásához szükséges információk megszerzését
- támogatja az oktatást és az egész életen át tartó tanulást
- statisztikai adatszolgáltatást nyújt
- segíti a szabadidő hasznos eltöltését a gyermekek nevelését

A város falusi részében található a **II. Rákóczi Ferenc Klub**, ahol a Falu Hagyományőrző és Kulturális Egyesület sikerrel igyekszik megőrizni és feleleveníteni a régi oroszlányi szlovák hagyományokat (májusfa állítás, hagyományos bállok, szüreti felvonulás, búcsú).

A városban a **Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat** működteti a **Szlovák Tájháza**t, biztosítja a szlovák nyelv, nemzetiségi kultúra megmaradását, színvonalas programokat kínálva a Tájházba látogatóknak.

Az **Oroszlányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat** sokat dolgozik a roma identitástudat megőrzéséért, a hátrányos helyzetű romák felzárkóztatásáért, a sokszínű és értékes cigány kultúra megjelenítéséért, valamint a sportért.

Oroszlányi Uszoda

A város lakosa számára biztosítja a sportolás lehetőségét, a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségét.

14.3. Civil szerveződések és vallási közösségek:

A városban mintegy 32 bejegyzett, jogi személyiséggel rendelkező civil szervezetek és vallási közösség található.

Rajtuk kívül számos szervezet jogi személyiség nélkül, tematikus klubként működik. A legtöbb szervezet sport központú, a gyermekeket segíti, vagy éppen hagyományőrző feladatot lát el. Közülük a legjelentősebb bejegyzett szervezetek a következők:

- Újratervezés Civil Szervezet
- Szülők És Pedagógusok A Gyermekekért Alapítvány
- Oroszlányi Utánpótlás Futball Club
- Oroszlányi Szabadidő Egyesület
- Oroszlányi Sportegylet
- Oroszlányi Rákóczi Szövetség Milleneumi Alapítvány
- Oroszlányi Kutyas Egyesület
- Oroszlányi Judo Club
- Oroszlányi Horgász Egyesület
- Oroszlányi Gyermekvédő Egyesület
- Oroszlányi Bányász Szolidaritási És Kegyeleti Alapítvány
- Oroszlányi Bányász Hagyományőrző Fúvószenekari Egyesület
- Oroszlány Város Polgárőrsége Egyesület
- Oroszlány Barátainak Köre
- Oroszlánkő Természetvédelmi, Hagyományőrző És Turisztikai Egyesület
- Munkás Szent József Templom Oroszlányban Alapítvány
- Ments Meg! Oroszlányi Állatvédő Egyesület
- Majki Sporthorgász Egyesület
- Lengyel József Gimnázium Tehetségeiért Alapítvány
- Komárom-Esztergom Megye Katasztrófavédelméért Alapítvány
- József Attila Alapítvány
- Gyermekeink Egészségéért, Környezetünk Védelméért Alapítvány
- Generációk Egymásért Alapítvány
- Fészek Gyermek És Ifjúságvédelmi Alapítvány
- Falu Hagyományőrző És Kulturális Egyesület
- Evangélikus Gyülekezeti Alapítvány
- Életút Oroszlányi Segítők Egyesülete
- SZETA Oroszlányi Szervezete
- Égeresi Sporthorgász Egyesület Oroszlány
- Dr. Balogh Tibor Alapítvány
- Benedek Elek Általános Iskola És Előkészítő Speciális Szakiskola Gyermekeiért Közalapítvány

- Bakfart Bálint Alapítvány
- A Karate A Gyermekekért Alapítvány

14.4. Egészségügy:

Az egy háziorvosra jutó lakosok száma Oroszlányon 1495 fő. Oroszlányon a háziorvosok körzetekre bontva látják el a betegeket. Kilenc körzet van a városban, melyet jelenleg nyolc orvos lát el. Gyermekorvosi ellátás szintén körzetenként történik, ahogyan a fogorvosi ellátás is, négy-négy körzetre bontva, három, illetve négy orvos látja el a betegeket.

Munkájukat hat körzeti és három iskolai védőnő segíti. A működő gyógyszerárak száma hat. A korszerűen felszerelt, modern Szakorvosi Rendelőintézetben az **Oroszlányi Szakorvosi és Ápolási Intézet** biztosítja az egészségügyi ellátás és szakellátást. Az idősek gondozása az **Ápolási Intézetben** történik. (HEP)

14.5. Városi Rendőrkapitányság

A közbiztonság megőrzése érdekében a Városi Rendőrkapitányság térfigyelő kamerákkal és polgárőrség segítségével látja el nyomozó, bűnüldöző, bűnmegelőző tevékenységét. Szoros együttműködésben dolgoznak a szociális területen dolgozó szakemberek – főként a prevenció, családon belüli erőszak, gyermekvédelem területén. (HEP)

15. A szociális helyzet elemzése és a gazdasági szerkezetátalakulás lakosságot érintő tendenciái

Ahhoz, hogy az ellátó rendszert minősíteni tudjuk, tisztában kell lennünk azzal, hogy milyen kihívásoknak kell megfelelnie. A törvényi követelmények a keretet adják meg, de nem állíthatjuk azt, hogy amennyiben egy rendszer teljesíti a törvény által előírtakat, megfelelő szociális gondoskodást nyújt egy, vagy több település lakossága számára, hiszen az igények nem minden esetben alakulnak a törvényben rögzítettek szerint.

A települést, illetve az ellátási területet érintő demográfiai tendenciák kedvezőtlen folyamatokká válnak a szociális ellátás szempontjából. A csökkenő születésszám miatt csökken az aktív foglalkoztatottak száma. Az átlagos élettartam növekedése emelni fogja a szociális ellátások iránti igényt. A jellemzően növekvő létszámú időskorú népesség az életminőség várható fejlődésével adekvát ellátó, gondozó rendszer működését igényli majd.

A lakosság szociális helyzetét annak egészségi állapota jelentősen befolyásolja.

A betegségek leginkább az időskor megbetegedései, de nem lehet említés nélkül hagyni a rossz szociális helyzethez kapcsolódó szervi és mentális betegségeket, melyek következményei jelentősen emelik a szociális szolgáltatások, illetve intézményi ellátások sokrétűsége iránti igényt. A szociális ellátórendszerre hatással vannak az egészségügyi struktúra átalakításból eredő problémák is. A kórházi ágyak átrendeződését, megszüntetését nem követte a szociális ellátórendszer fejlesztése. A krónikus betegek ellátását végző osztályok kapacitásának csökkenése növeli a szociális ellátás iránti igényeket. Oroszlányon, illetve ellátási területén jelentős beruházást jelentett az oroszlányi ápolási intézmény. Az itt

található hetven férőhely sokat segített a fizetőképes, ápolásra szoruló, elsősorban idős emberek ellátásában, azonban a szociális alapon történő ellátás továbbra is gondot jelent.

A szociális helyzetelemzésben kiemelten fontos a családok helyzetének vizsgálata. A család olyan alapvető funkciókat lát el, melyet más intézmények nem tudnak és nem is képesek ellátni.

Az elmúlt évtizedekben számos olyan változás következett be a társadalom életében, amely kedvezőtlenül befolyásolja a családok életét, funkcióinak ellátását pl: munkanélküliség, a nők munkavállalása, nehéz helyzetű családok lakhatási problémái, egy szülős háztartások, melyet a kialakult gazdasági- társadalmi helyzet tovább súlyosbít.

Az utóbbi 2 év számos területen pozitív változást mutat (pl.: munkanélküliség), ennek hatása érzékelhető a közrend területén is. A bűnügyi helyzet értékelése során megállapítható, hogy Oroszlány város területén a rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények száma az elmúlt évhez képest csökkenést mutatott. Nyolc éves trendet elemezve megállapítható, hogy a bűncselekmények száma 59,6%-kal csökkent.

Nyolc év alatt a kiemelten kezelt bűncselekmények száma 65%-kal csökkent.

A rendőrség által jelzett fiatalkorú **bűnelkövetők** száma stagnáló, az évi 40-es szám körül található. Pozitívum, hogy súlyos bűncselekményt nem követett el kiskorú a városban. Az objektív okok közül kiemelkedik a rossz baráti környezet, az eltérő anyagi helyzet, az átmeneti pénzzavar és a családi problémák.

Jelentősen csökkent a kábítószerrel történő visszaélés miatt büntethető fiatalok száma. Ez azonban nem azt jelenti, hogy kevésbé használnak bódítószereket. A rendőrség beszámolója alapján, elterjedt a Herbál használata a fiatalok között, azonban ennek fogyasztása nem minden anyag esetében tartozik a büntetendő kategóriába. A fiatalok bódítószer fogyasztása divattá vált, nem érzik a büntetőjogi különbséget a fogyasztás és a terjesztés súlya között, emiatt a beszerzési jellegű bűncselekményektől sem riadnak vissza.

Az erőszakos jellegű bűnelkövetésben némi csökkenés tapasztalható, mögöttes okként az agresszió, a hirtelen felindulás és a bosszú jelenik meg. Ezek az okok a fiatalok helytelen szocializációjára, a rendezetlen családi környezetre, a bűnözői családi háttérre és a rossz nevelési módszerek megválasztására utalnak, és némi magyarázatot adnak az egyre durvább elkövetési módokra.

A jelentkező hátrányok sok esetben a munkaerőpiacról kikerülő, elsősorban hajléktalan vagy speciális szükségletekkel élő (idősek, fogyatékosok stb.) embercsoportokat érintik.

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat 2013-ban elkészítette az „Amiről nehéz beszélni” című kutatását, amely a 13-18 éves korosztály problémáinak, sajátosságainak feltárását célozta meg. A kutatási anyag inspiratív elemeket, javaslatokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a városban élő fiatalok érdekében milyen szakmai, szakmaközi irányokat célszerű megfogalmazni.

A 2018-2019 év adatai részletesen, a Szociális Szolgálat adatai felhasználásával.

2018: Szabálysértést vagy bűncselekményt elkövetett gyermekek gondozása:

<i>Megnevezés</i>		<i>Gyermekek száma</i>			
		Nem volt gondozásban	Alapellátásban gondozták	Védelemben vétel keretében gondozták	Összesen
Szabálysértés elkövetésekor	gyermekkorú	1	0	0	1
	fiatalkorú	5	4	4	13
	összesen	6	4	4	14
Bűncselekmény elkövetésekor	gyermekkorú	0	1	0	1
	fiatalkorú	3	1	3	7
	összesen	3	2	3	8
Összesen		9	6	7	22

A gyermekek által (0-18 éves korig) elkövetett szabálysértések

Szabálysértés	17
Becsületsértés	0
Magánlaksértés	0
Tiltott kéjelgés	0
Gyermekekkel koldulás	0
Veszélyes fenyegetés	2
Tulajdon elleni szabálysértések összesen	3
Ebből: lopás	9
rongálás	1

A bűncselekmény (szabálysértés) elkövetésének feltárt oka/i:

Tulajdonelleni szabálysértés / bolti lopás/. Csekély mennyiségű kábítószer birtoklása, fogyasztása. Ittas vezetés. Figyelem felkeltés. Szórakozásból elkövetett áruházi lopás,

- csak úgy- heccből. Kortárs csoportok negatív befolyásolása és a szülői ráhatás hiánya. Negatív családi példa, érzelmi elhanyagolás. Életkorból fakadó felelőtlen viselkedés. Indulatkezelési probléma. Könnyű testi sértés gyanúja. Iskolán kívüli összeszólalkozás, verekedés.

2019: Szabálysértést vagy bűncselekményt elkövetett gyermekek gondozása:

<i>Megnevezés</i>		<i>Gyermekek száma</i>			
		Nem volt gondozásban	Alapellátásban gondozták	Védelemben vétel keretében gondozták	Összesen
Szabálysértés elkövetésekor	gyermekkorú	1	0	0	1
	fiatalkorú	5	4	4	13
	összesen	6	4	4	14
Bűncselekmény elkövetésekor	gyermekkorú	0	1	0	1
	fiatalkorú	3	1	3	7
	összesen	3	2	3	8
Összesen		9	6	7	22

A gyermekek által (0-18 éves korig) elkövetett szabálysértések

Szabálysértés	17
Becsületsértés	0
Magánlaksértés	0
Tiltott kéjelgés	0
Gyermekekkel koldulás	0
Veszélyes fenyegetés	2
Tulajdon elleni szabálysértések összesen	3
Ebből: lopás	9

rongálás	1

A bűncselekmény (szabálysértés) elkövetésének feltárt oka/i:

Tulajdonelleni szabálysértés / bolti lopás/. Csekély mennyiségű kábítószer birtoklása, fogyasztása. Ittas vezetés. Figyelem felkeltés. Szórakozásból elkövetett áruházi lopás,

- csak úgy- heccből. Kortárs csoportok negatív befolyásolása és a szülői ráhatás hiánya. Negatív családi példa, érzelmi elhanyagolás. Életkorból fakadó felelőtlen viselkedés. Indulatkezelési probléma. Könnyű testi sértés gyanúja. Iskolán kívüli összeszólalkozás, verekedés.

A munkahelyek és rendszeres jövedelmek elvesztése, a reálkeresetek csökkenése kapcsán megnőtt azoknak az egyéneknek és családoknak a száma, akiknek hosszú ideig kellett szükségét szenvedniük. Számosan közülük a közfoglalkoztatási programok segítségével minimális alpmegélhetést tudják csak biztosítani családjuknak. Képzetlenségük, belső energiájuk, motivációjuk nem belépő a városban jelentős számú ipari munkahelyeinek foglalkoztatási rendszerébe. A középréteg megtakarításai elfogytak, a felhalmozott adósságok kezelésére csak korlátozott forrású eszközök állnak rendelkezésre. A növekvő hátralékok, banki adósságterhek hatással vannak a családok, egyének mentális állapotára, s ez önfenntartó képességüket tovább rontja.

Az ember alapvető joga, hogy a munka, az egészségügyi ellátás, a szociális ellátás, a kultúra, az oktatás stb. lehetőségeiből akarata szerint részesülhessen. A szűkített lehetőségek ezt a szabad döntést korlátozzák, így az egyes települések polgárai között esélyegyenlőtlenség áll fenn. Az esélyegyenlőtlenséget tartósan veszélyeztető tényezők: a leszakadt réteg képességeinek megfelelő munkahelyek szűk köre, a nemek esélyegyenlőtlensége, roma népesség speciális problémái, fogyatékos gyermeket nevelő családok nehézségei stb. Ezekben az élethelyzetekben kell a szociális ellátórendszernek segítséget nyújtania, hogy a problémák ne súlyosbodjanak.

A pénzügyi ellátási formákat, valamint az alap- és szakosított ellátás rendszerét, vagyis a teljes szociális ellátórendszert úgy kell kialakítani, hogy valamennyi ellátást igénylő megtalálja a maga számára megfelelő formát.

A koncepció együtt tárgyalja a felnőtt és gyermekvédelem ellátórendszerének kérdését, hiszen a jogszabályok mindkét területen kötelező feladatokat írnak elő az önkormányzatok számára, emellett szakmailag is indokolt a két terület együttes kezelése. Csak az egyes ellátási területek, szolgáltatási formák egymásra épülésével, az ellátórendszer egységes kezelésével érhető el, a születés pillanatától az élettartam végéig tartó segítségnyújtás, a szociális biztonság megteremtése.

16. Szociális ellátások jellemzői

16.1 Oroszlány városban biztosított pénzbeli és természetbeni ellátások köre

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény meghatározza a települések számára a kötelezően biztosítandó pénzbeli és természetbeni ellátási formákat. A rendszeres pénzbeli ellátások összegei a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb mértékéhez kötöttek, mely 28.500 Ft. Az összeg 2008. január 1. óta változatlan maradt.

A Koncepcióban először az Önkormányzat által nyújtott támogatásokat jelenítjük meg.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Célja a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családok anyagi támogatása, a gyermek családi környezetben történő ellátásának elősegítése, illetve a gyermek családból történő kiemelésének megelőzése érdekében nyújtott pénzbeli ellátás volt. A kedvezmény pedig ingyenes étkeztetést, és évi két alkalommal anyagi támogatást biztosít számukra.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma fokozatosan csökken, úgy, hogy a jogosultsági feltételek nem változtak. A rászoruló gyermekek számának csökkenésének oka, hogy jelentősen megnőtt a városban a munkahelyek száma. A közfoglalkoztatási programok a többszörös hátránnyal rendelkezők számára is lehetőséget nyújtanak helyzetük javítására.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alakulása 2013- 2019

(december 31-én támogatásra jogosultak száma)

<i>Támogatás</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	544	503	381	267	210	142	117

Lakásfenntartási támogatás

A szociálisan rászoruló személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy lakás céljára szolgáló helység fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

A normatív lakásfenntartási támogatást igénybevevők száma 2013-2014 (fő)

<i>Támogatás</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
Lakásfenntartási támogatás	564	312

2015. február 28. napjával – a már megállapított támogatásokat kivéve - megszűnt a normatív lakásfenntartási támogatási forma, melynek helyét - az önkormányzat újra alkotott szociális rendeletének köszönhetően - a rendszeres települési támogatásként nyújtott lakásfenntartási támogatás vette át.

2015-ben így 120 fő részesült normatív lakásfenntartási támogatásban, valamint 178 fő rendszeres települési támogatásként vehette igénybe a lakásfenntartási támogatást. A 2016. évtől kizárólag rendszeres települési támogatásként nyújtott lakásfenntartási támogatás került kifizetésre.

<i>Támogatás</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Rendszeres települési támogatásként nyújtott lakásfenntartási támogatás	178	244	245	247	202

A felhasznált pénzüsszegek és azok egy főre jutó átlaga 2013-2019

<i>Támogatás</i>	<i>Önkormányzat által nyújtott támogatás (E Ft)</i>						
	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Lakásfenntartási támogatás	16882	13979	8183	7825	9643	10399	9235

<i>Támogatás</i>	<i>Egy főre jutó pénzüsszeg (Ft)</i>						
	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Lakásfenntartási támogatás	29933	44804	45970	32069	39360	42101	45718

Ápolási díj

A tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. 2013. január 1-jétől az alanyi jogon járó ápolási díj megállapítása, illetve folyósítása a járási hivatal feladatköréhez tartozik. A méltányossági ápolási díj, mint támogatási forma 2015. február 28. napjával megszűnt. Az önkormányzat e támogatási formát azonban rendszeres települési támogatásként nyújtott ápolási díjként megtartotta, melynek havi összege a jelenlegi öregségi nyugdíjminimum összegével – 28.500 Ft – egyenlő.

Az ápolási díjat igénybe vevők száma 2013-2019 (fő)

<i>Támogatás</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Ápolási díj	6	6	5	2	1	2	3

Rendkívüli segélyek

Az önkormányzat a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére a rendeletében meghatározott esetekben segélyt nyújt. E segély neve többször módosult; 2013-ban átmeneti

segélyből önkormányzati segély lett, majd 2015. március 1-jétől rendkívüli települési támogatásként került bevezetésre. Rendkívüli települési támogatásként kerül kifizetésre pl. az átmeneti segély, temetési segély, gyógyszer-támogatás.

Támogatás	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Segélyezettek száma	494	471	446	523	416	384

A felhasznált pénzösszegek és azok egy főre jutó átlaga 2014-2019

Támogatás	Pénzösszeg (EFt)					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Segély kifizetés	5451	6337	7934	10564	8899	12876

Támogatás	Egy főre jutó pénzösszeg (Ft)					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Segély kifizetés	11034	13455	17790	20199	21392	33531

Köztemetés

A haláleset helye szerinti illetékes települési önkormányzat polgármestere gondoskodik az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha nincs, vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, illetve az arra köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

A köztemetések száma 2014-2019

Támogatás	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Köztemetés	14	16	10	14	16	11

A felhasznált pénzösszegek és azok egy főre jutó átlaga 2014-2019

Támogatás	Pénzösszeg (EFt)					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Köztemetés	1386	1636	1190	2079	2235	1455

Támogatás	Egy főre jutó pénzösszeg (Ft)					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Köztemetés	99000	102250	119000	148500	139700	132300

Közgyógyellátás

Alanyi és a normatív alapon megállapítható közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás, mely támogatási forma 2013. január 1-jétől az alanyi és normatív alapon járó közgyógyellátás megállapítása esetében a járási hivatal feladatköréhez tartozik. A méltányossági közgyógyellátás igénylésének feltételeit 2015. február 28. napjáig a 15/2012. (VI. 14.) önkormányzati rendelet szabályozta, majd 2015. március 1. napjától megszűnt. A 4/2015. (II. 28.) számú új szociális igazgatásról szóló önkormányzati rendelet 2015. júliusi módosításakor a képviselő-testület a felmerült igényeket mérlegelve rendkívüli települési támogatásként nyújtott gyógyszer-támogatást vezetett be, mely alapján 2015. II. félévében 35 fő 644.000 Ft összegű, 2016. évben 61 fő 1.058.000,- Ft összegű, 2017. évben 62 fő 1.139.000,- Ft, a 2018. évben 38 fő 617.000,- Ft, 2019. évben 37 fő 718.000,- Ft összegű gyógyszer-támogatást kapott.

Adósságkezelési szolgáltatás

2004-ben került bevezetésre az adósságkezelési szolgáltatás, melynek jogosulti köre – az aktuális jogszabályi változásoknak köszönhetően - 2012-ig nőtt. 2008-ban 45 fő 2009-ben 78 fő 2010-ben 115 fő, 2011-ben 133 fő vette igénybe. 2012-ben némi visszaesés tapasztalható, ekkor 98-an éltek ezzel a támogatási lehetőséggel. Az ezt követő időszaktól az adósságkezelésre ható jelentős változások az adósságkezelésbe bevonható személyek körének jelentős szűkülését eredményezték. (Az adósságcsökkentési támogatás *megszüntetésétől számított 48 hónapon belül* ismételten támogatás nem állapítható meg, továbbá ugyanazon személy vagy háztartásának tagja az adósságkezelési szolgáltatás *lezárásától számított 24 hónapon belül nem részesülhet adósságkezelési szolgáltatásban.*) Szűkítette a bevonhatók körét az is, hogy a helyi rendeletben változatlan maradt az igénybevételre jogosító egy főre eső maximális jövedelemhatár, így nem kerülhettek a programba azok, akiknek jövedelme minimálisan ugyan de meghaladta az index összeget. Ezen okok miatt 2013-ban tovább csökkent a szolgáltatásba bevontak száma, 56 fő került be a programba, 2014-ben csupán 17 fő. 2015-ben Oroszlány Város Képviselő-testülete módosította helyi rendeletét az adósságkezelési támogatás vonatkozásában. A pozitív változás ellenére tovább csökkent az adósságkezelési programba bekerültek és a támogatásban részesültek száma.

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. A települési önkormányzat határozatában megjelölt időponttól adósságkezelési szolgáltatásban részesítheti a rászoruló családokat, ill. személyeket.

2016-ban egy adósságkezelési tanácsadó szakemberrel segítettük ügyfeleinket az adósság terheik csökkentésében, megszüntetésében. Az adósságkezelési szolgáltatás a családsegítő szolgálat szervezetén belül, a gyermekjóléti szolgálattal szorosan együttműködve funkcionált. Ezen keretek között az adósságkezeléssel foglalkozó szakember további szolgáltatást/szolgáltatásokat is felajánlott ügyfeleinek.

Városunkban az adósságkezelési programban résztvevőknek lehetőségük van a távhőszolgáltatás (OSz Zrt.), csatorna (OSz Zrt.), áram (E-On), víz (Vízmű Zrt.), társasházi közös költség számláinak rendezésére. A bérlakások esetén: vízé és lakbéré is (OSz Zrt.).

Évek óta tartó tendencia, hogy növekszik azoknak a családoknak a száma, akiknek nehézséget okoz a lakhatáshoz kapcsolódó fenntartási költségek kiegyenlítése. A lakáshitelek esetében a hitel rendszeres törlesztése is a lakhatáshoz kapcsolódó fenntartási költségek közé sorolandó, de sajnos a magas hitelrészletek törlesztését sok család már nem tudja teljesíteni.

- **A helyi rendeletben 2015-től módosult az igénybevételre jogosító egy főre eső maximális jövedelemhatár. Míg a családok esetében 71.250 Ft/fő maximum jövedelemhatár, addig az egyedül élők, vagy egyedül állók esetében 85.500 Ft/fő a maximum összeg.**
- **A bevonható adósság mértéke 400.000 Ft-ról 500.000 Ft-ra nőtt.**
- **Az adósságcsökkentési támogatás mértéke is változott.** Amennyiben a háztartásban az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át (28.500 Ft), egyedül élők vagy egyedül állók esetében a 150 %-át (42.750 Ft,) az adósságkezelés körébe **bevont adósság 60%-a, legfeljebb háromszázezer forint.** Ha az egy főre jutó jövedelem meghaladja a fenti mértéket, abban az esetben az adósságkezelés körébe **bevont adósság 50 %-a, legfeljebb kettőszáz-ötvenezer forint.**
- Adósságkezelési szolgáltatásban ugyanazon személy vagy háztartásának tagja *15 éven belül legfeljebb háromszor részesülhet.*
-

Az adósságterhekkel küzdő családok közül sokaknak van valamelyest magasabb jövedelmük, mint a rendeletben megszabott. Ez az összeg a programba bekerüléshez sok, de a rezsiköltségek és a lakáshitelek emelkedése miatt a terhek teljes körű kifizetéséhez immár kevés. Ezen a ponton meg kell jegyeznünk azt, hogy az önkormányzat rendelete lényegesen (50%-kal) megengedőbb, mint a Sztv. erre vonatkozó minimális elvárása. Azonban a kedvezőbb feltételek mellett is kevesebben tudják igénybe venni a szolgáltatást.

2019-ben az éves forgalomszám 139 volt. Az új ügyfelek száma 12 fő, régi ügyfelek száma 9 fő. 2019-ban az adósságterhek miatt 4 fő kötött együttműködési megállapodást Szolgálatunkkal. Azok közül, akikkel együttműködési megállapodás született 25%, azaz 1 fő került be az adósságkezelési programba, de 2020-ban vált határozattal adósságkezeltté. Az

előző évről együttműködést kötő ügyfelekkel együtt 4 fő volt 2019-ben határozattal rendelkező. A programot sikerrel befejezők száma 3 fő. Ebben a számban az előző évben programot megkezdettek vannak benne. 1 fő 2019. januárjában elhunyt. 1 főnek pedig megszűnt a támogatása, mert nem teljesítette a befizetéseit.

Az adósságkezelési programba bevont pénzüsszegek alakulása

2013-2019 (Ft):

		Önrész	Állami támogatás	Önkormányzati támogatás	Bevont összeg
2013	Szolgáltató Zrt.	183.574	495.650	55.072	734.296
	E-On	303.775	820.196	91.132	1.215.103
	Vízmű Zrt.	-	-	-	-
	Társasház	214.317	578.658	64.295	857.270
	Összesen	701.666	1.894.504	210.499	2.806.669
2014	Szolgáltató Zrt.	220.835	596.253	66.250	883.338
	E-ON	242.585	654.978	72.775	970.338
	Vízmű	19.351	52.248	5.805	77.404
	Társasház	238.960	645.192	71.687	955.839
	Összesen	721.731	1.948.671	216.517	2.886.919
2015	Szolgáltató Zrt.	258.338	-	258.338	516.675
	E-ON	199.646	-	238.008	437.654
	Vízmű	5.003	-	7.504	12.507
	Társasház	72.315	-	86.725	159.040
	Összesen	535.302	-	590.575	1.125.876
	Szolgáltató Zrt.	429.393		429.393	858.786

	E-ON	249.640	270.978	520.618	
2016	Vízmű	-	-	-	
	Társasház	111.986	111.986	223.972	
	Összesen	791.019	812.357	1.603.376	
	Szolgáltató Zrt	-	-	-	858
	E-ON	113.610	113.610	227.216	
2017	Vízmű	9.820	9815	19.633	
	Társasház	142.185	142.185	284.363	
	Összesen	265.615	265.610	531.212	
	Szolgáltató Zrt	-	-	-	
	E-ON	265.794	265.793	531.587	
2018	Vízmű	-	-	-	
	Társasház	137.250	137.250	274.500	
	Összesen	403.044	403.043	806.087	
2019	E-on	58 800	58 800	117 600	
	Társasház	23 250	23 250	46 500	
	Összesen:	82 050	82 050	164 100	

Az adósságkezelés részletes statisztikája_2013-2019

Adósságkezelés statisztikája	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
AK tanácsadáson megjelentek száma	96	63	42	28	32	21
ebből:						
→előző évről áthozott	24	19	13	7	10	9
→új megjelent	72	44	29	21	22	12
Forgalomszám	637	442	346	272	212	139

Együttműködési megállapodást kötöttünk	26	11	10	6	6	4
ebből:						
→félbe maradt	8	2	4	1	3	3
→elutasításra került Szoc. Bizottság által	1	4	1	1	1	-
PH határozattal adósságkezelt	17	11	12	2	2	4
ebből →kizárt	-	-	-	-	-	1
Sikeresen befejezte a programot és utógondozásban részesült	16	14	6	6	2	3
→1 hónapig	-	-	-	-	-	-
→3 hónapig	38	-	-	-	-	-
→6 hónapig	-	-	-	-	-	-
Családgondozást kértünk	3	2	-	-	-	-

Egyéb támogatások

Az önkormányzat a pénzbeli ellátások és támogatások körét a helyi sajátosságoknak megfelelően folyamatosan igyekszik bővíteni.

Folyamatosan támogatja a városban élő szociálisan hátrányos helyzetű tanulók és felnőttek esélyegyenlőségének megteremtését.

Az önkormányzat saját költségvetése terhére támogatja a tehetséges, szociálisan rászoruló oroszlányi, helyi középiskolás tanulókat, valamint évről-évre csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázathoz. 2018-ban 19 fő tehetséges, szociálisan rászorult tanulót támogatott az önkormányzat, mintegy 1.174 E Ft értékben. A Bursa Hungarica ösztöndíjpályázaton 24 hallgató 1.750 E Ft-tal történő támogatása történt meg.

A támogatottak körét az önkormányzat a városi szakiskolai tanulmányi ösztöndíjról és a középfokú oktatásban résztvevők utazási támogatásáról szóló 26/2015. (IX.24.) önkormányzati rendeletének megalkotásával, valamint a városi gimnáziumi és szakközépiskolai tanulmányi ösztöndíjakról szóló 30/2015. (XII. 20.) önkormányzati rendeletével tovább bővítette.

Az Oroszlányi Járási Hivatal hatáskörében lévő pénzbeli és természetbeni szociális ellátások adatai

<i>Ápolási díj</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>		
alapösszegű	31	38		
emelt összegű	26	28		
kiemelt összegű	20	17		
összesen	77	83		

<i>Támogatás</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>		
Időskorúak járadéka	6	6		

<i>Közfogygyellátás</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>		
alanyi jogosultak <i>(betegségük alapján)</i>	378	744		
normatív jogcímen jogosultak <i>(jövedelmi helyzetük alapján)</i>	73	49		
összesen	451	793		

<i>Támogatás</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>		
egészségügyi szolgáltatásra jogosultság	96	94		

A 2015. március 01. napjától hatáskörbe került aktív korúak ellátásának adatai:

<i>Aktív korúak ellátása</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
foglalkoztatást helyettesítő támogatás	122	82
egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	52	55
összesen	154	137
ebből közfoglalkoztatásban részt vettek száma		

Az Szt. módosításával 2019. január 1-jétől bevezetésre került az önmagukat ellátni képtelen gyermeküket ápolók számára biztosítandó „**gyermekek otthongondozás díja**” (GYOD) nevű ellátás, mely jogosultság megállapítására vonatkozóan szintén a járási hivatal rendelkezik hatáskörrel.

Oroszlány Város Önkormányzata pénzbeli és természetbeni ellátásaiban kedvezőbb támogatásokkal segíti a város arra rászoruló lakosait, mint a megye más, hasonló lakosságszámú települése. Az adósságkezelési támogatását annak ellenére megtartotta, hogy ennek finanszírozására állami támogatást nem kap. Az önkormányzati támogatások adatai alapján is látható, hogy a város lakóit 2010-2012-ben érintették legmélyebben a gazdasági válság negatív hatásai, ekkor szorultak legtöbbször az Önkormányzat támogatására. Az ezt követő időszaktól - a szociálpolitika és a foglalkoztatási politika eredményének is köszönhetően - kedvezőbb helyzetet láthatunk a városban.

Alap és szakosított ellátás keretében nyújtott szociális szolgáltatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv (Sztv) rendszerbe foglalja az ellátási formákat és a település népességszámának függvényében meghatározza az ellátási kötelezettséget. A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt) hasonló szabályokat fogalmaz meg a gyermekek ellátását és védelmét illetően. A törvények végrehajtási utasításai a személyi és tárgyi feltételeket, a szakmai követelményeket foglalják össze.

Oroszlány város a vonatkozó törvényeknek többségében megfelelő szolgáltatási palettával rendelkezik, és ezen túlmenően olyan szolgáltatásokat is felvállalt az elmúlt időszakban, - az igények, problémák megjelenésével összhangban – amelyek ellátási kötelezettségén túlmutatnak.

Az 1993/III. tv-nek megfelelően Oroszlány város az alábbi szociális szolgáltatásokat nyújtja:

- Természetben nyújtott szociális ellátás:
  - Adósságkezelési szolgáltatás
- Szociális szolgáltatások:
  - Alapszolgáltatások
    - Étkeztetés
    - Házi segítségnyújtás
    - Nappali ellátás

- Idősek nappali klubja
- Nappali melegedő
- Családsegítés
- Intézményi/szakosított ellátási formák:
  - Idősek átmeneti otthona
  - Hajléktalanok éjjeli menedékhelye (időszakos férőhelyszám bővítéssel)
  - Népkonyha

Az 1997/XXXI. tv-nek megfelelően Oroszlány város az alábbi szociális szolgáltatásokat nyújtja:

- Gyermekjóléti alapellátás:
  - Gyermekjóléti szolgálat
  - Bölcsőde
  - Családok átmeneti otthona/krízisellátás

A szolgálat négy telephelyen (Fürst S. u. 20., Hunyadi J. u. 7, Mátyás király u. 7., Óvoda köz 1-2.) 13 különböző ellátási formát biztosít. A beszámoló a Szociális tv-ben és a Gyermekvédelmi tv-ben meghatározottak alapján készült.

Természetben nyújtott szociális ellátás támogatása

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. A települési önkormányzat határozatában megjelölt időponttól adósságkezelési szolgáltatásban részesítheti a rászoruló családokat, ill. személyeket.

2015-ben egy adósságkezelési tanácsadó szakember segítette az ügyfeleket az adósságterheik csökkentésében, megszüntetésében. Az adósságkezelési szolgáltatás a Család, és gyermekjóléti Központ szervezetén belül funkcionál. Ezen keretek között az adósságkezeléssel foglalkozó szakember további szolgáltatást/szolgáltatásokat is felajánl ügyfeleinek.

Városban az adósságkezelési programban résztvevőknek lehetőségük van a távhőszolgáltatás, a csatorna, az áram, a víz, a társasházi közös költség számláinak rendezésére. A bérlakások esetén a lakbér is bevonásra kerülhet.

Alapszolgáltatások

A szolgáltatás megszervezésével az önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és a lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi, mentális állapotuk vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Étkeztetés

2012. december 20-tól települések közötti megállapodás alapján a Szolgálat Oroszlány mellett Kecskéd település ellátási feladatait is átvállalta, biztosítja az étkezési lehetőséget.

Ez az ellátási forma megelőzi az intézményi ellátást. Alapellátás keretén belül szociális állapotuk miatt rászorulóknak részére napi egyszeri meleg étel biztosításával nyújt segítséget lakókörnyezetükben az önálló életvitel fenntartásában.

A szociális étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodik, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

A jogosultság feltételeit a törvényi szabályozásnak megfelelően az önkormányzat helyi rendeletében határozta meg. Engedélyezett ellátotti létszám: 350 fő/nap

Intézményünk 2018. évi étkeztetési adatai számokban (2017=100%):

- Oroszlányban 26 003 (85,6%) adag míg, Kecskéden 6 634 (79,6%) adag ebédet szállítottunk ki.
- A központi konyháról 11 935 (62,8%) adag ebédet vittek haza azok az étkezőink, akiknek a fizikai állapota ezt lehetővé teszi.
- A népkonyhán 14 600 (84,5%) adag ételt osztottunk ki a rászorulóknak között.
- A nappali klubban 4 310 (83,1%) adag ebédet szolgáltunk fel, míg az idősek gondozóházának ellátottjai számára 10 374 (98,5%) adag ebéd készült. Utóbbiak részére napi háromszori (illetve ötszöri) étkezést biztosítunk.
- Krízisellátásban (CSÁO) 1410 (104,6%) adag ebédet adtunk.
- 5 676 (402%) adag ebéd készült alkalmazottjainknak, illetőleg „külsős” étkezőknek.
- Összesen 80 942 (86,7%) adag ebédet készítettünk.

Intézményünk 2019. évi étkeztetési adatai számokban (2018=100%):

- Oroszlányban 27 612 (106,2 %) adag, Kecskéden 6 678 (100,66 %) adag ebédet szállítottunk ki.
  - A központi konyháról 12 771 (107,0 %) adag ebédet vittek haza azok az étkezőink, akiknek a fizikai állapota ezt lehetővé teszi.
  - A népkonyhán 13 060 (89,5%) adag ételt osztottunk ki a rászorulóknak között.
  - A nappali klubban 3 842 (89,1%) adag ebédet szolgáltunk fel, míg az idősek gondozóházának ellátottjai számára 10 612 (97,75%) adag ebéd készült. Utóbbiak részére napi háromszori (illetve ötszöri) étkezést biztosítunk.
  - Krízisellátásban (CSÁO) 979 (69,4%) adag ebédet adtunk.
- 4 329 (76,3%) adag ebéd készült alkalmazottjainknak, illetőleg „külsős” étkezőknek.
- Összesen 79379 (98,1%) adag ebédet készítettünk.

Az étkezést igénybe vevők között gyakori a cukorbetegséggel, vese elégtelenséggel, szív- és érrendszeri megbetegedésekkel küzdő idős ember, ezért az intézmény figyelmet fordít az ételek cukor, só, szénhidrát és zsírtartalmának ellenőrzésére.

Az igénybe vevők mintegy 66%-a hetven év feletti, amely korcsoportban a nők aránya lényegesen meghaladja a férfiakét. A konyha két menüből történő választási lehetőséget kínál. Az étkezést igénybe vevők között gyakori a cukorbetegséggel, vese elégtelenséggel, szív- és érrendszeri megbetegedésekkel küzdő idős ember, ezért a vonatkozó jogszabályokat fokozottan betartva sok figyelmet fordítunk az ételek cukor, só, szénhidrát és zsírtartalmának ellenőrzésére. A szociális szolgálat konyhája napi 350 adag étel főzésére rendelkezik engedéllyel. A szolgáltatás igénybevétele iránti igény folyamatosan nő az utóbbi években, a konyha adott napokon kapacitása határán működik.

Családsegítő-, és gyermekjóléti szolgáltatást, nappali melegedőt az önkormányzatok között kötött megállapodás alapján Bokodon és Dadon, valamint Kecskéden, házi segítségnyújtást Kömlődön, szociális étkeztetést Kecskéden lát el a Szolgálat. Ezen települések a szolgáltatások költségeihez hozzájárulnak. Családsegítő- és gyermekjólét központ szolgáltatásainak biztosítását a járás települései (Bokod, Dad, Kecskéd, Kömlőd, Szákszend) számára jogszabály írja elő.

Házi segítségnyújtás

A szolgáltatást az igénybe vevő személy számára saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében. Az önkormányzatok által megkötött külön megállapodás alapján Kecskéd és Kömlőd településeken biztosítható a szolgáltatás. A szolgáltatás igénybevétele megelőzően gondozási szükséglet felmérése történik.

Az ellátás iránti igény éveken keresztül átlagosan 10 -15 fő volt, így a 2007 év elején a szolgálatot is érintő létszámleépítés kapcsán, a házi gondozónők száma két fővel csökkentésre került. Ezt követően elkezdődött a szolgáltatás iránti igények növekedése. 2009-ben a Megyei Szociális és Gyámhivatal (ma: Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály) ellenőrzésének időpontjában az ellátottak száma 31 fő volt. 2011 folyamán az ellátottak száma 33 főre változott, így szükségessé vált a gondozói létszám egy fővel történő bővítése. 2012 januárjától a gondozói létszám 4 fő, az ellátottak átlagos száma 35 fő volt. 2014-ben kiemelkedően magas volt a szolgáltatást igénybe vevők száma. A szigorodó feltételek miatt 2015-ben 32 fő ellátottat tartottak nyilván. A 2016 évi jogszabályváltozások miatt 2 fővel szükséges bővíteni a gondozónők számát. 2018-ban a megnövekedett igényekhez igazodva az engedélyezett ellátottak számát 9 fővel megemeltük, ennek megfelelően 1 fő házi gondozónőt vettünk fel a plusz feladat ellátására. Így jelenleg 45 fő ellátására van engedélyünk, melyet 5 fő szociális gondozó lát el. Ahogy az alábbi táblázat is mutatja, 2018-2019 évben az előző évekhez képest az ellátottak száma a duplájára emelkedett. A 2020-ban megjelent vírus miatt, a kórházból hazaküldött önmaguk ellátására képtelen személyek szintén ebben az ellátásban jelentkeztek, hiszen az idősothonokban nagyon magas a várakozási idő, így amíg oda bekerültek a házi segítségnyújtást vették igénybe.

A házi segítségnyújtást igénybe vevők korcsoportos bontásban (fő)

	18-39 év	40-59 év	60-64 év	65-69 év	70 év felettiek	Összesen
2019	0	2	1	7	57	67
2018	0	4	3	7	54	68
2017	0	0	2	7	23	32
2016	0	1	4	4	27	36
2015	0	3	3	6	23	35
2014	1	3	9	3	17	33

A házi segítségnyújtást érintő változás

A 2014. évben megkezdődött az átalakítás a házi segítségnyújtás szabályozása terén, amely a gondozási tevékenységek körét, valamint a ponthatár módosításával a jogosultsági feltételeket érintette. A módosítások tovább folytatódnak a célzottabb szolgáltatásnyújtásra irányultan, a későbbi differenciált támogatás kialakításának érdekében.

A 2015-ös év jelentős jogszabályváltozása, hogy a házi segítségnyújtás szolgáltatásán belül 2016. január 1-től két tevékenységi kör kerül kialakításra: **a szociális segítség és a személyi gondozás**. A szakemberek felkészítése, szakmai továbbképzése folyamatosan történt, december 31-ig a törvényi előírásnak megfelelően, megtörtént a gondozási szükségletek felülvizsgálata.

A személyi térítési díj 2013 óta egységesen 610 Ft/óra összeg (helyi rendelet), azonban a szolgáltatásért fizetett havi térítési díj összege nem haladhatja meg az ellátott bevételeinek 25%-át. Lehetőség nyílik a házi segítségnyújtás mellett étkezés igénybevételére is. A térítési díj mindkét ellátási forma együttes igénybevétele esetén nem haladhatja meg az ellátott bevételeinek 30%-át. 2020. januártól a házi segítségnyújtás díja 610 Ft-ról 650 Ft-ra emelkedett, azonban a szolgáltatásért fizetett havi térítési díj összege a továbbiakban sem haladhatja meg az ellátott bevételeinek 25%-át.

A kormányzat jelenlegi törekvése az, hogy az otthon közeli ellátási formákat részesítse előnyben, erősítse meg, az intézményi ellátás mellett/azzal szemben. Ezzel összhangban a házi segítségnyújtás keretei bővültek, a korábban már említett házi segítségnyújtás normatívája külön került meghatározásra, a nyújtott gondozási formának megfelelően (gondozás és segítség).

Idősek Átmeneti Otthona / szakellátás/

A szakellátásnak ez a formája Oroszlány város számára nem kötelező feladat. Az ellátási forma fő célja a családok segítése olyan élethelyzetben, amikor a hozzátartozók az idős emberről átmenetileg nem tudnak gondoskodni, illetve az egyedülálló személy önmaga ellátására – időlegesen – nem képes, napi gondozási szükséglete meghaladja a négy órát. Az esetek többségében állapotromlás miatt nincs mód a családba, illetve saját otthonba történő visszahelyezésre, ezért további ellátást, más intézményi formát szükséges igénybe venni, felkutatni (tartós ellátást nyújtó intézmények). Nehézséget okoz, hogy a kimenetek felkutatása esetleges. Oroszlányon nincs tartós ellátást nyújtó intézmény idősek számára, így a megyében, vagy távolabb kell megoldást keresni az idősek megnyugtató elhelyezésére, ellátására.

Az idősek átmeneti otthonát igénybe vevők korcsoportos és nemenkénti bontásban (fő)

	40-59 férfi - nő		60-64 év férfi - nő		65-69 év férfi - nő		70 év feletti		Összes
2019	2	2	1	0	0	2	11	20	38
2018	1	2	0	1	0	4	18	6	32
2017	2	1	1	1	1	0	6	18	30
2016	2	1	5	3	2	2	5	10	30
2015	2	1	5	2	2	1	5	10	28
2014	1	1	1	1	2	1	9	14	31

Az otthon 2 és 4 ágyas szobákban a szakmai elvárásoknak közelítően megfelelő színvonalú ellátás biztosít. **Szükségessé vált az intézmény épületének felújítása**, energia hatékony megoldások kialakítása. 2019-ben az egyik fürdőszobát sikerült felújítani és a kád helyett 2 darab zuhanyzót és egy wc-t alakítottunk ki, ezzel együtt már 2 db akadálymentes fürdőszobával rendelkezik az intézmény. Továbbá a nagy társalgóban és az ebédlőben 2 db klímát szereltek fel, ezzel is növelve a lakók komfortérzetét a nagy melegben.

Idősek nappali klubja

A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok építésére és ápolására, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére.

A szociális szolgálat keretein belül az idősek nappali klubja 40 férőhellyel működik. Egyes szervezett programjai nyitottak a város lakossága számára is.

A foglalkozások manuális tevékenységből, vezetett és spontán beszélgetésekből állnak, melyek során az igénybe vevőknek lehetőségük nyílik képességeik alkalmazására, kreativitásuk megélésére, szellemi kondíciójuk megtartására, ismereteik, jártasságaik bővítésére. Cél, hogy az időskorúak aktivitását, kompetencia élményét fenntartsa, egyben mentális és fizikai védelmet nyújtson egy kötetlenül, az igényekhez igazodóan működő, de védett és határozott keretekkel rendelkező környezetben, amely magas színvonalú szociális szakmai, andragógiai, gerontológiai háttérrel rendelkezik.

A idősek nappali klubját igénybe vevők korcsoportos bontásban (fő)

	18-39 év	40-59 év	60-64 év	65-69 év	70 év feletti	Összesen
2019	0	1	1	3	29	34
2018	0	1	1	4	29	35
2017	0	1	0	8	31	40
2016	0	3	0	12	25	40
2015	0	1	3	6	30	40
2014	0	1	4	7	29	41

Nappali melegedő, népkonyha:

A nappali melegedő elsődleges célja, hogy a hideg időszakban fűtött helyiségben biztosítson melegedésre, étkezésre és alapszintű higiénés szolgáltatások elérésére lehetőséget hajléktalan személyek számára. Feladatkörébe tartozik, hogy a megjelenők számára olyan napközbeni ellátásokat/szolgáltatásokat nyújtson, melyek segítik az adott személyt mindennapi problémáinak megoldásában, a hasznos időtöltésben, valamint a hajléktalanságból kivezető egyéni megoldások megtalálásában. Igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését, lehetőséget biztosít étel melegítésére, tálalására, elfogyasztására. A nappali melegedő szolgáltatásainak igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő kérelmére történik. A szolgáltatás igénybevétele ingyenes. A hajléktalanok nappali melegedője 40 férőhellyel működik, kihasználtsága 150 %-ot meghaladja. 11 A jogszabályokban előírt fenti feladatokon túl az intézményben lehetőséget biztosítunk arra, hogy szakemberek segítségével az igénybe vevők hivatalos ügyeiket intézzék, kreatív, kompetencia-erősítő, fejlesztő foglalkozásokon vegyenek részt, az őket érintő témákban tájékozódjanak. Szakmai kereteken belül fontos feladat a munka világába való visszavezetés, a megfelelő lakhatás megszerzését megalapozó anyagi javak megteremtésére irányuló készségek felébresztése. A szolgáltatás egyéni szükségletekre alapozott, rövid és hosszabb távú ellátásokat kínál, amely nagymértékben épít a kliensek aktív és felelős részvételére. A nappali melegedőben elsősorban azoknak a személyeknek az ellátása biztosított, akik átmenetileg vagy tartósan a hajléktalanság állapotába vagy a hajléktalanság veszélyzónájába kerültek. Évek óta szembesülünk azzal, hogy a nappali melegedő szolgáltatását több esetben olyan személyek veszik igénybe, akiknek egyéb más, előbbre sorolandó problémáik vannak hajléktalanságuknál. Itt többnyire egészségügyi gondokról számolhatunk be, mint pl. terminális állapotú rákbetegek, pszichiátriai diagnózissal és kórképpel rendelkezők. Ezen igénybe vevők aránya közelítőleg 20%. A jelenlegi szociális ellátórendszer hiányosságai miatt intézményünk olyan ellátottak gondozását is felvállalja, akik ellátása a kompetencia határain túlmutat.

Civil szervezetek, elsősorban az Életút Oroszlányi Segítők Egyesületének segítségével csoportfoglalkozások alapanyagainak beszerzésére nyílt lehetőség. Az intézmény igyekszik kihasználni a pályázat adta lehetőségeket, ebből a forrásból is támogatják a rászorulókat.

A nappali melegedő átlagos napi igénybevételének alakulása 2014 - 2019 (fő)

2014	2015	2016	2017	2018	2019
93	97	90	83	82	76

Családsegítés:

A családsegítő szolgálat, mint önálló szakmai egység 2015. december 31-ig nyújtotta szolgáltatásait, 2016 januárjától a Gyvt. és a Szt. módosításai alapján a Család, - és Gyermekjóléti Központba integrálódott.

A szolgáltatás olyan személyes szociális szolgáltatás, mely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez, fejlődéséhez továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

A családgondozás - a felnőttek, fiatal felnőttek, de akár fiatalok esetén - az egyén, a család mindennapi élete során felmerülő szociális és mentálhigiénés problémák megoldására, megszüntetésére, szűkebb és tágabb környezetében felmerülő konfliktusok rendezésére, hosszútávon az életvezetési képesség megőrzésére irányul. A szolgáltatásnak igénybe vétele önkéntes, nincs korlátja, életkorhoz, jövedelemhez, szakértői véleményhez nem kötött.

Nyújtott szolgáltatási formák

- szociális és egyéb információk gyűjtése az ellátást igénybe vevő megfelelő tájékoztatása érdekében, ügyintézésben való közreműködés,
- szociális, életvezetési, adósságkezelési és mentálhigiénés tanácsadás,
- pszichológiai, jogi és egyéb tanácsadás szervezése,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátások közvetítése,
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezése
- egyének illetve családok kapcsolatkézségének javítása érdekében a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, mediációs programok és szolgáltatások, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások szervezése,
- speciális támogató, önszorgító csoportok szervezésének, működtetésének segítése,
- a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működtetése.

A szolgálathoz forduló kliensek fő problémaprofilját tekintve, az tapasztalható, hogy tovább nőtt az elsődleges problémaként megélhetési nehézségek miatt jelentkező ügyfelek száma. A családi kapcsolati problémák hátterében nagyon gyakran a munkanélküliségből, az egzisztenciális bizonytalanságból eredő szerepzavar, szocializációs funkciózavar, mentális probléma áll. A családi problémák generációkon keresztül áthúzódnak mintaként szolgálnak a felnövekvő gyermekek számára. Az idősödő társadalom problémája, hogy nő azon egyedül maradók száma, akik magas életkoruk negatív járulékaival nem képesek megbirkózni.

A szolgáltatást igénybevevők ellátási szükségletei a fenti problémákból következnek, a családsegítésnek ezek megoldására kell törekednie.

A város külterületein a közösségi csoportokon, szervezeteken keresztül fejlesztik a szakemberek a szegregált térségben élők képességét arra, hogy aktív tagjai legyenek a társadalomnak, A Telepi pályázat hosszabbításával összesen 113 főt sikerült a programba bevonni. Ők azok, akikkel egyéni fejlesztési terv alapján van szoros kapcsolat. A múlt évben ebben a keretben három képzésben is részt vehettek az ügyfelek. A közfoglalkoztatási programokra többszörös a jelentkezés. A dűlőben lévő Szolgáltató Pont szolgáltatásai sikeresek, a közösségi rendezvények teltházasak. 2015 decemberéig 3287 alkalommal vették igénybe a mosási lehetőséget. Családsegítő- és gyermekjólét központ szolgáltatásainak biztosítását a járás települései (Bokod, Dad, Kecskéd, Kömlőd, Szákszend) számára jogszabály írja elő. A szolgáltatásokat az intézmény székhelyén és három telephelyén nyújtja.

A 2019. évben intézményünk szolgáltatásait 365 napon, 401 418 alkalommal vették igénybe ellátottjaink. Ez napi 1099 igénybevételt jelent 365 napon keresztül, azaz a város lakóinak

közel 5,8 %-a vesz igénybe valamilyen szolgáltatást nap, mint nap. A munkát 108 fő munkatársunk látta el, ez a hivatkozott jogszabályok alapján a minimálisan elfogadható létszám. Minden munkavállalónk naponta 10,2 ügyfelet lát el.

Az éjjeli menedékhely

A **hajléktalanok átmeneti ellátását** a hajléktalanok éjjeli menedékhelye keretein belül biztosítja az intézmény, amely éjszakai pihenésre, a személyi tisztálkodásra, az étel melegítésére, étkezésre, a betegek elkülönítésére, a közösségi együttlétre, információ szolgáltatására, jogosultságokra vonatkozó tanácsadásra ad lehetőséget.

Férőhelyek száma: 50 fő

Időszakos férőhelyek biztosítása a téli időszakban (november 1-től április 30-ig) közvetlen életveszély elhárítására. Férőhelyek száma: 25 fő

A nappali melegedő és az éjjeli menedékhely kliensköre java részt megegyezik. Rendkívül fontosnak tartják mindazon eszközök alkalmazását, amellyel az ellátottakat segíteni tudnak abban, hogy munkához, saját (intézményen kívüli) lakhatáshoz jussanak. Ezt sok esetben akadályozza a munkaerő-piac beszűkülése, az ellátottak egészségügyi, pszichés helyzete, illetve komoly kihívást jelent az igények felkeltése.

Gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családból kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekvédelmi ellátórendszerbe bekerült gyermekek szükségleteinek prognosztizálása teszi lehetővé a szolgálat-centrikus, főként a megelőzésre alapozott rendszer működtetését. A pozitív személyiségtartalmakat átadó-átvevő szocializációs folyamat fázisai meghatározott lépésekben követik egymást.

A gyermekvédelem területén dolgozó szakemberek által nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek száma 2015-ben Oroszlányon 784 fő volt. A tapasztalatok alapján a veszélyeztetettségi tényezők tovább szélesedtek. A családgondozók által a gondozott gyermekek és családok száma 5%-kal nőtt az elmúlt évhez viszonyítva, a szolgáltatás egyéb formáját igénybevevő gyermekek száma több mint 25%-kal emelkedett.

- 2018-ban a hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységben érintettek száma Oroszlányban **239 fő**
- **ebből védelembe vett 182 fő, ideiglenes hatállyal elhelyezett 2 fő, nevelésbe vett 79 fő, utógondozásból, szakellátásból kikerült 3 fő**

- 2018-ban a Központ speciális szolgáltatásait igénybe vette **245 fő, ebből hatósági intézkedéssel érintett 15 fő**
- 2019-ben a hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetenmenedzseri tevékenységben érintettek száma Oroszlányban **730 fő**
- **ebből védelembe vett 166 fő, ideiglenes hatállyal elhelyezett 2 fő, nevelésbe vett 65 fő, utógondozásból, szakellátásból kikerült 1 fő**
- 2019-ben a Központ speciális szolgáltatásait igénybe vette **4190 fő**

A gyermekjóléti szolgálat **prevenációs tevékenysége** keretében elsősorban a gyermekek számára szervez szabadidős tevékenységeket az ellátási területén.

A nehezedő élethelyzeteket segítő a szociális szolgálat krízis kamrárt működtet, 2015-ben 1800 kg-nál több élelmiszerrel segítettek a családokat. Továbbá ruhaadományokat közvetítenek, a téli hidegben tűzifa osztását vállalják fel, több alkalommal évente gulyáslevest osztanak. Életvezetési, beosztási tanácsokkal látják el a szülőket, sajnos sok esetben esélytelenül a munkalehetőségek szűkülése miatt.

A közösségfejlesztés egyik színtere az Önkormányzat által a Nyíres dűlőben megvásárolt ház, mely kibővített funkcióval működhet. A közösség erejére építve támogatja a szegregátumban élőket abban, hogy kezükbe vegyék sorsuk irányítását, pozitív szocializációs mintát közvetítsenek gyermekeik felé.

Család, és Gyermekjóléti Központ kialakítása 2016. január 1-től

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény 2016. január 1-i hatállyal jelentős - a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás integrálását, a család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint család és gyermekjóléti központok kialakítását célzó – változtatást vezetett be a szociális ellátás és a gyermekvédelmi ellátás fenti területein. Az átalakítást érintő jogszabályváltozások törvényi és szakmai jogszabályi szinten 2015. december végén születtek meg, a részletes szakmai jogszabály 2016. év elején jelent meg. A jogszabályi szinten történt folyamatos módosítások nehezítették az átalakítás szakmai standardjainak kidolgozását.

Az átalakítást megelőzően a jogszabályokban előírt intézkedéseket az Önkormányzat megtette, a szakemberek a folyamatosan változó jogszabályi környezet ellenére is felkészültek a szolgáltatás a 2016. januári beindítására. A már meg lévő szakembergárdára építve kialakították a Család, és Gyermekjóléti Központ szakmai egységét. Az egységen belül az alapszolgáltatási feladatokat nyújtó család, és gyermekjóléti szolgálat és a hatósági intézkedésekhez kapcsolódóan feladatot ellátó család, és gyermekjóléti központ állt fel. Ez utóbbi keretein belül speciális szolgáltatások kerültek bevezetésre (utcai-, kórházi, iskolai szociális munka, készenléti ügyelet). A szakmai létszám a jogszabályban előírtaknak megfelelően bővítése megtörtént. A munkavégzéshez szükséges feltételek fedezetét a Képviselő testület biztosította.

Családok Átmeneti Otthona

A működési engedélyben meghatározott férőhelyszám 38 fő, amelyből hat férőhelyen, hozzátartozók közötti erőszakot elszenvedett nőket, anyákat, gyermekeket fogad az intézmény az ország egész területéről. A Családok Átmeneti Otthona szoros kapcsolatban áll a Család, és gyermekjóléti Központtal, amely a beutalást egyrészt kezdeményezi, másrészt a családgondozók az intézményi ellátás ideje alatt is kapcsolatot tartanak a családokkal.

A családok átmeneti otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely a gyermekjóléti alapellátás körébe tartozik. Az átmeneti gondozási hely a gyermek és szülője, illetve várandós anya számára alaptevékenységként biztosítja az átmeneti gondozást, illetve szülő és gyermeke együttes lakhatását otthonoszerű elhelyezés formájában, segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez. A családok átmeneti otthona szociális és mentális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került, otthontalanná vált családokat fogad, elsődlegesen Oroszlány közigazgatási területéről. A működési engedélyben meghatározott férőhelyszám 38 fő, amelyből hat férőhelyen, hozzátartozók közötti erőszakot elszenvedett nőket, anyákat, gyermekeket fogad az intézmény az ország egész területéről. A Családok Átmeneti Otthona szoros kapcsolatban áll a család- és gyermekjóléti szolgálattal és a helyi jelzőrendszerrel. A két terület között belső protokoll szerint történik a családok bekerülése az átmeneti gondozási férőhelyre. A felvételt önként kérheti a szülő, s másrészt kezdeményezheti kötelezőként is akár a család- és gyermekjóléti szolgálat esetgazdája. A család intézményi ellátás ideje, bent tartózkodása alatt rendszeresen havi szinten esetmegbeszélés alkalmával kapcsolatot tartanak a családokkal.

A szakmai egység által nyújtott átmeneti ellátás és krízisszolgáltatás három fő pillérből áll:

- Elhelyezés biztosítása otthonukat elhagyni kényszerülő rész vagy egész családok számára
- A régió szakemberei számára információnyújtás, tájokoztatás a krízisszolgáltatás kapcsolatosan
- Krízispont működtetés.

Munkájuk során nagy hangsúlyt fektetnek a peremhelyzet szélére került, megélhetési gondokkal küzdő, foglalkoztatásból kiesett családok megsegítésére. A feladatellátás fókuszában a család, mint rendszer jelenik meg, de elsődlegesen a gyermekek veszélyeztetettségét vagyunk kötelesek megelőzni. Az utóbbi időszakban bekövetkezett negatív változások a gazdaságban hatványozottabban érintették a városban élő, alacsony iskolai végzettséggel, kapcsolati tőkével nem rendelkező családok nagy részét. A család esetükben sem képes védő/óvó funkciói betöltésére. Nukleáris családokkal ma már nem számolhat a helyi szociálpolitika sem, ezért egyre inkább szükségessé válnak a családokat kiegészítő rendszerek helyben is. A családok átmeneti otthona szolgáltatásai ebbe a körbe tartoznak.

Összesített adat az átmeneti és a krízisellátásba érkezett ügyfelek vonatkozásában:

	Összes ellátott (fő)	Összes család	Felnőtt (fő)	Gyermek (fő)	Éves ellátotti napok száma	Éves férőhely kihasználtság
2018	124	43	54	70	10148	73,17 %

Átmeneti ellátás

A 2018-as évben az átmeneti gondozásban **22 család** vette igénybe a szolgáltatást, melyből 8 az újként bekerülő, s 7 család, aki két éven belül került vissza a rendszerbe. **Össességében 33 felnőtt és 46 gyermek vette igénybe az átmeneti gondozás ezen formáját.**

A vizsgált időszakban ez összesen **79 fő ellátását jelentette.** A vizsgált időszakban, intézményi hosszabbításra 4 családnál került sor, ez a tavalyi évhez képest csökkenést mutat. Sajnos a családok többségének nincs annyi előtakarékossága, hogy felkészüljön a kilépési/kiköltözési lehetőségeire.

Az átmeneti ellátásban főként egyedülálló gyermekes (11 esetben) anyák igényelték, 7 család élettársi kapcsolatban, 2 család háztartási kapcsolatban élt.

A feladatellátás fókuszában a család, mint rendszer jelenik meg. A magyarországi társadalompolitikai koncepcióban megfogalmazódott, hogy a magyar társadalomban alapvető jelentősége van a családnak, hiszen olyan alapvető funkciókat lát el, melyet más intézmények nem tudnak, és nem is akarnak ellátni. Az otthon azoknak a családoknak nyújt segítséget, amelyek nem képesek védő/óvó funkcióik betöltésére.

A szakmai egység által nyújtott krízisszolgáltatás három fő pillérből áll:

- Elhelyezés biztosítása otthonukat elhagyni kényszerülő családok számára
- Információnyújtás, tájokoztatás a krízisszolgálattal kapcsolatosan (régió szinten)
- Krízispont működtetése

A családok átmeneti otthonába történt bekerülés legfőbb oka a szülők lakhatási problémája, de emellett és ezzel összefüggésben vezető ok a szülők életvezetési nehézségei. Jelentős bekerülési indíték volt a bántalmazás, családi konfliktusok, valamint a szülő egészségi állapota. A családok átmeneti otthonában egy évig tartózkodhatnak a családok, mely indokolt esetben meghosszabbítható.

A krízisellátás feladatainak ellátása évi 2014-ig 3 éves pályázati ciklusban történt, az ezt követő időszakban meghosszabbításra került a szerződés. 2014-ig, évi 3M Ft volt a szolgáltatásra rendelkezésre álló összeg, 2015-től évtől 6 M Ft-ra emelkedett a finanszírozás. A krízis-központ bántalmazott anyák és gyermekek, vagy bántalmazott egyedülálló nők, azonnali befogadására alkalmas, védett férőhely, ahol a családon belüli erőszak áldozatai néhány hétig teljes körű, ingyenes, és szakszerű ellátásban részesülnek.

A családon belüli erőszakot elszenvedett anyák és gyermekeik az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT) segélykérő vonalán keresztül jutnak el otthonunkba.

Intézményünkben a krízisszolgáltatás a Nemzeti Erőforrás Minisztérium közvetlen ellenőrzése, fenntartása alatt áll. A családok négy hét időtartamra kapnak elhelyezést, mely egyszer négy héttel még meghosszabbítható.

A krízisellátás feladatainak finanszírozására évi 6 millió forintot nyert el a fenntartó pályázati úton.

Krízisellátásban nyert személyautónkkal a 2018-as évben több családot más település átmeneti gondozási helyére szállítottunk. A tavalyi évben szoros együttműködést alakítottunk dr. Vajda Hilda gyermekpszichiáterrel, és a tatabányai tanügyigazgatási referenssel, Czérna Gáborral. Az eltelt egy évben összesen 53 fő, 20 család tartózkodott a 6 krízis férőhelyen. 20 esetben egyedülálló gyermekes anya -melyből 1 felnőtt korú- bántalmazott nő vette igénybe a szolgáltatást. A hozzánk érkező gyermekek főként 0-3 és 7-13 közötti életkorúak voltak, összességében 33 gyermeket fogadtunk. A 2018-es évhez képest a felvett személyek számában növekedés tapasztalható. 3 esetben a szülők úgy nyilatkoztak, hogy a gyermek is elszenvedte a bántalmazást. A bántalmazók 15 esetben drogfogyasztók, mely miatt megváltozott magatartásuk miatt bántalmazták az ellátottat. A bántalmazás fajtáját tekintve a legmagasabb adat szerint érzelmi (20), fizikai (16), szeparálás (4), szexuális (3) és gazdasági (2) bántalmazás volt jelen. Az elmúlt évben az igénybe vevők mindössze 7 esetben választottak más családok átmeneti otthonát vagy anyaatthoni elhelyezést. Természetes támaszok segítségével 5 esetben sikerült megoldást találnunk, míg 5 esetben a krízisszolgáltatás ellátottjai visszatértek a bántalmazóhoz, 8 családnak másik átmeneti gondozási helyet intéztünk, 1 esetben saját tulajdonú házába tért vissza és 1 család pedig Oroszlányon talált bérleményt. A krízisellátottak átlagosan 0-1 hónap között vették igénybe a szolgáltatást, illetve öt esetben kétszer négy hetet maradtak krízisellátásban. Az utóbbi öt eset közül, 4 család Oroszlányon kezdett új életet. Összességében elmondható, hogy a krízis programban résztvevők kiemelkedően elégedettek a dolgozóink munkájával (98,4 %). 8 esetben a bent tartózkodás rövideje miatt nem értünk el eredményeket (1,6%), 0 esetben pedig negatívan (0 %) értékelték munkánkat. Az itt élő családok az intézményünk által nyújtott ellátással nagyon elégedettek voltak, lelkiileg és mentálisan megerősödve távoztak. Többször kaptunk arról is személyes visszajelzést, hogy sokat jelentett az utazás során tanúsított hozzáállásunk, koordinálásunk. A krízisellátásban az ügyfelek a szobájukkal, ellátásukkal, a szakmai és emberi hozzáállással mind-mind elégedetten távoztak. A Családok Átmeneti Otthona nagyon fontosnak tartja a közösség erejét, melyet elsődlegesen a programok által érhetünk el. Fontos szempont a lakók és a dolgozók aktív részvétele, pozitív szemlélete. A 2018-as évben is több ünnephez kapcsolódó programot tartottunk

gyermeknek és felnőtteknek egyaránt. Sikeres vettünk részt az EFOP-1.2.1-15-2016-00595 „Felhőtlen Felnőttkor – prevenciós és támogató szolgáltatások családoknak és fiataloknak” programban, melyben osztályfőnöki órákat és tréningeket tartottak az átmeneti gondozási helyen dolgozó munkatársaink.

Összesített adat az átmeneti és a krízisellátásba érkezett ügyfelek vonatkozásában:

	Összes ellátott (fő)	Összes család Felnőtt (fő)	Gyermek (fő)	Éves ellátotti napok száma	Éves férőhely kihasználtság
2019	113	37	44	10 344	74,58

Átmeneti ellátás

A 2019-es évben az átmeneti gondozásban 19 család vette igénybe a szolgáltatást, melyből 9 az újként bekerülő, s 6 család, aki két éven belül került vissza a rendszerbe. Összességében 26 felnőtt és 42 gyermek vette igénybe az átmeneti gondozás ezen formáját. A vizsgált időszakban ez összesen 68 fő ellátását jelentette. 2019-ben intézményi hosszabbításra 4 családnál került sor, Sajnos a családok többségének nincs annyi előtakarékosága, hogy felkészüljön a kilépési/kiköltözési lehetőségeire, évek óta komoly pénzbeosztási gondokkal küzdenek. Az átmeneti ellátásban főként egyedülálló gyermekes (10 esetben) anyák igényelték, 6 család élettársi kapcsolatban, 2 édesapa egyedül nevelte gyermekét. Az elhelyezést kiváltó problémák megoszlása A családok átmeneti otthonába történt bekerülés legfőbb oka szülők életvezetési problémája (16) Ezzel szoros összefüggésben van a család pénzbeosztási képességeinek hiánya, nem megfelelő egészségi állapota elhanyagolása (5) és szülő szenvedélybetegsége (3). Ismételten nőtt a gyermekek magatartási és viselkedési problémái, mint tünehordozók. Az év során több gyermeknek írta ismét elő a gyermekpszichiáter a napi gyógyszeresedést. Ezek mellett a bekerülés melletti indíték a hatóság általi kötelezések a szülői alkalmasság bizonyítására és a gyermek megfelelő nevelési és ellátásának képességére. A tavalyi évben szociális válsághelyzetben lévő édesanyjának nem volt. 2 család tekintetében kezdeményeztük a védelembe vétel elrendelését. A 2019-es vizsgált évben három családnak került megszüntetésre a jogviszonya, házirend megszegése miatt. 2 édesapa jogviszonya is nem megfelelő magatartás miatt, kizárásra, illetve intézményi kitiltásukra került sor. A család anyagi helyzetének stabilizálásához elengedhetetlen a rendszeres jövedelem biztosítása, amely a szülők állapotától függően a munkajövedelmen, vagy különböző ellátások (álláskeresői járadék, leszázalékolás, stb.) keresztül biztosítható. A rendszeres jövedelemmel rendelkező családot a megélhetés biztosítása mellett előtakarékoságra kell ösztönözni. A legfontosabb cél, hogy a szülők továbbra is olyan kompetenciákat szerezzenek, amelyekkel alkalmassá válnak arra, hogy tartósan munkavállalókká váljanak A családok átmeneti otthonában egy évig tartózkodhatnak a családok, mely indokolt esetben újabb 6 hónappal meghosszabbítható, a 2019-es évben 1 esetben kérték az intézményi jogviszonyának meghosszabbítást, mely számadat az előző évekhez képest nem nőtt. A vizsgált évben az átmeneti gondozási helyről 13 család költözött ki, 2 család albérletbe, 8 rokonhoz/családtaghoz/ismerőshöz, 1 saját tulajdonú ingatlanba, 1

önkormányzati bérlakásba és 1 családot másik átmeneti gondozási helyre sikerült elhelyeznünk. Összességében megfigyelhető, hogy a kiköltözések egyetlen alternatívája az albérletbe történő kilépés, egyre ritkábban tudnak a kiköltöző családok a természetes támaszaikra (pl.: szülők, rokonok, barátok) támaszkodni. A családok pénzbeosztási problémáiknak növekedésével, előtakarékoság keretében csak 2 család tudott félretenni, melyből bérleménybe tudott költözni. A tavalyi évben a megnövekedett munkások számával, egyre kevesebb bérlemény van a városban. Az elmúlt évek során nem volt arra példa, hogy az intézményből önkormányzati bérlakásba vagy a bentlakás ideje alatt vásárolt lakásba költözött volna család.

Krízisellátás :

A krízis-központ bántalmazott anyák és gyermekek, vagy bántalmazott egyedülálló nők, azonnali befogadására alkalmas, védett férőhely, ahol a családon belüli erőszak áldozatai néhány hétig teljes körű, ingyenes, és szakszerű ellátásban részesülnek. A családon belüli erőszakot elszenvedett anyák és gyermekeik az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT) segélykérő vonalán keresztül jutnak el otthonunkba. Intézményünkben a krízisszolgáltatás a Nemzeti Erőforrás Minisztérium közvetlen ellenőrzése, fenntartása alatt áll. A családok négy hét időtartamra kapnak elhelyezést, mely egyszer négy héttel még meghosszabbítható. A krízisellátás feladatainak finanszírozására évi 6 millió forintot nyert el a fenntartó pályázati úton. Krízisellátásban nyert személyautónkkal a 2019-es évben több alkalommal került arra sor, hogy más település Családok Átmeneti Otthonába szállítottunk anyát és gyermekeit. Az együttműködésünk nagyon hatékony a krízisellátásba bevont szakemberekkel, dr. Vajda Hilda gyermekpszichiáterrel, tatabányai tanügyigazgatási referenssel, Török Dorottya pszichológussal és Módrián-Rausch Viktória fejlesztő pedagógussal. Az eltelt egy évben összesen 45 fő, 18 eset tartózkodott a 6 krízis férőhelyen. 18 esetben egyedülálló gyermekes anya -melyből 1 felnőtt korú- bántalmazott nő vette igénybe a szolgáltatást. A hozzánk érkező gyermekek főként 0-3 és 7-13 közötti életkorúak voltak, összességében 27 gyermeket fogadtunk. A 2019-es évhez képest a felvett személyek számában 26 csökkenés tapasztalható, ennek oka, hogy sok esetben lakhatási problémáikra az első négy hétben, nem találtunk megoldást, így jogviszonyuk hosszabbításra került. A bántalmazók leginkább még mindig drogfogyasztók (9), de nagy számban megjelenik az alkohol és drogfüggőség is. 2 esetben a szülők úgy nyilatkoztak, hogy a gyermek is elszenvedte a bántalmazást. A tavalyi évhez hasonlóan leginkább az érzelmi (18) bántalmazás nyilatkoznak a bántalmazottak. Ezt követi fizikai (17), szeparálás (5). Megnövekedett a szexuális (5) és gazdasági (6) bántalmazás a vizsgált évben. Az elmúlt évben az igénybe vevők mindössze 5 esetben választottak más családok átmeneti otthonát vagy anyaotthoni elhelyezést. Természetes támaszok segítségével 8 esetben sikerült megoldást találnunk, míg 5 esetben a krízisszolgáltatás ellátottjai visszatértek a bántalmazóhoz. A krízisellátottak átlagosan 0-1 hónap között vették igénybe a szolgáltatást, illetve hét esetben kétszer négy hetet maradtak krízisellátásban. Összességében elmondható, hogy a krízis programban résztvevők kiemelkedően elégedettek a dolgozók munkájával (99,1 %). 5 esetben a bent tartózkodás rövidsége miatt nem értünk el eredményeket (0,9%), 0 esetben pedig negatívan (0 %) értékelték munkánkat. Az itt élő családok az intézményünk által nyújtott ellátással nagyon elégedettek voltak, lelkileg és mentálisan megerősödve

távoztak. Többször kaptunk arról is személyes visszajelzést, hogy sokat jelentett az utazás során tanúsított hozzáállásunk, koordinálásunk. A krízisellátásban az ügyfelek a szobájukkal, ellátásukkal, a szakmai és emberi hozzáállással mind-mind elégedetten távoztak. A Családok Átmeneti Otthona nagyon fontosnak tartja a közösség erejét, melyet elsődlegesen a programok által érhetünk el. Fontos szempont a lakók és a dolgozók aktív részvétele, pozitív szemlélete. A 2019-es évben is több ünnephez kapcsolódó programot tartottunk gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt. Sikeres vettünk részt az EFOP-1.2.1-15- 2016-00595 „Felhőtlen Felnőttkor – prevenciós és támogató szolgáltatások családoknak és fiataloknak” programban, melyben osztályfőnöki órákat és tréningeket tartottak az átmeneti gondozási helyen dolgozó munkatársaink. A 2019-es évben megnőtt a nem megfelelő higiéniaival rendelkező, elhanyagolt egészségügyi állapotú ügyfelek és gyermekek száma. Több esetben a beköltözésüket követően fertőző betegségek jelentek meg az intézményben, mely a saját dolgozóink és a többi ellátottat. Az átmeneti gondozási élők és más területen lévő ellátottaknál nőtt a drogfogyasztó és agresszív ügyfelek száma. A rendszer és a területen dolgozók sok esetben tehetetlenek egy – egy ügy tekintetében, hatósági segítség ellenére is. A vizsgált időszak ezzel kapcsolatosan több ügyfél jogviszonyát, illetve intézményi kitiltását is kezdeményeztük.

2019. évében a nyertes EFOP-2. 2. 3-17. számú pályázatnak köszönhetően az átmeneti gondozási helyen a lakószobák átalakításra, felújításra kerültek; melyek vizesblokkal egészültek ki. A folyosói, közös használatú zuhanyzó teljeskörűen felújításra került, illetve a jogszabályi elvárásoknak megfelelően konyha és társalgó mellett nemenkénti külön mellékhelyiség került kialakításra. Felújításra került a gondozói szoba, új kapcsolattartási tér került kialakításra, ahol a látogatottakat tudják fogadni az ellátottakat. 27 Kialakításra került akadálymentes parkoló, ahonnan elérhető

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a harmadik évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a negyedik évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsődébe 2016-ban 240 gyermeket íratnak be, s közülük 51 fő ment óvodába. A felvett gyermekek közül 3 főt ítélnék hátrányos helyzetűnek, 22 főt veszélyeztetettnek. Ennek oka elsősorban a rossz lakhatási körülmények, vagy a lakhatás elvesztése és a munkanélküliség okozta anyagi ellehetetlenülése a családnak. A gyermekek fizikai elhanyagolása, a rendszeres tisztálkodás hiánya csökkent az előző évhez képest. A családsegítők javaslatára 14 kisgyermek került a bölcsődébe. Jelenleg 55 szülő neveli egyedülállóként gyermekét, vagy gyermekeit (2014-ben ez a szám 43 volt). A bölcsődei igénybevétel az átalakítást követő időszakban 100% felett volt. 2010 második félévétől a statisztikai adatok csökkenést mutattak mind a feltöltöttség, mind a kihasználtság tekintetében. Ennek egyik oka, hogy 2010 augusztusától a bölcsőde férőhelyszámát az intézmény 100 főről 128-ra módosította, majd a

2011-es felújítást és bővítést követően 128-ról 156-ra növelte. 2015-ben emelkedés mutatkozott az év végén beíratott gyermekek számánál. A gyed extra bevezetése nyomán növekedni kezdett az ellátás iránti igény. A tavalyi évben a bölcsőde feltöltöttsége 90,66 %-os volt. A tárgyév december 31-én felvett 128 gyermekből 33 fő a 6-23 hónapos korosztályhoz tartozik.

A bölcsődébe 2019-ben 238 gyermeket íratnak be szüleik, ebből 111 2019-ben jelentkezett. Óvodába 97 fő ment. A felvett gyermekek közül kettőt hátrányos helyzetűnek ítélték meg. Ennek oka elsősorban a rossz lakhatási körülmények, vagy a lakhatás elvesztése és a munkanélküliség okozta anyagi ellehetetlenülése a családnak. A rendszeres tisztálkodás hiánya többször előfordult. A család-és gyermekjóléti szolgálat javaslatára 18 kisgyermek került a bölcsődébe. Tavaly 26 egyedül álló szülő íratja be gyermekét vagy gyermekeit intézményünkbe. Az önkormányzat 2019-ben 280 millió Európai Unió pályázatát nyert el, mellyel a Bölcsődei férőhelyek 36 fővel bővülnek.

Bölcsődei adatok 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
A tárgyév január 01-én beíratott gyermek száma	120	132	128	131	134	127
Év közben felvett gyermekek száma	118	108	242	100	109	111
Óvodába ment	66	51	94	74	59	97
Év közben kimaradt	40	61	14	23	42	112
A tárgyév december 31-én felvettek száma	132	128	130	134	127	121

17. Az esélyegyenlőség megteremtése

Az Európai Unió fontos alapelve és szociális alapjának elsőszámú támogatási területe az esélyegyenlőség biztosítása. A közösségi politikában az esélyegyenlőség biztosítása az egyik legfontosabb cél, amelynek lényege, hogy az európai intézményeknek minden tevékenységükkel elő kell segíteniük a nemi, faji, etnikai, vallási, fogyatékoság, vagy életkor szerinti kirekesztés elleni küzdelmet, az *esélyegyenlőség megvalósítását*. Az esélyegyenlőségi tartalmú rendelkezéseket a közösségi jogban elsősorban irányelvek tartalmazzák. Az önkormányzati rendeletek terén ez kettős feladatot jelent az önkormányzati jogalkotás számára: egyrészt rendeleteikben tartózkodniuk kell a diszkriminatív rendelkezések alkalmazásától, másrészt bizonyos esélyegyenlőség biztosítását célzó rendelkezéseket be kell építeniük szabályozásukba. Az önkormányzatoknak azonban e téren nemcsak az uniós követelményeket, hanem az azon alapuló hazai jogszabályi előírásokat is be kell tartania.

A város 2013-ban fogadta el *Helyi Esélyegyenlőségi Programját*, amelynek átfogó céljai elérésével érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tanker-ülettel).

A program további célja:

- a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat,
- meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében,
- meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

18. Szervezeti változások

2015 év áprilisában Képviselő-testületi döntés alapján az intézmény életében jelentős változás történt. A szolgálat gazdasági – munkaügyi szervezeti egysége a Polgármesteri Hivatalhoz került. Ezt követő időszaktól gazdasági feladatait, valamint a költségvetés tervezésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat az Oroszlányi Polgármesteri Hivatal látja el az Oroszlány Város Önkormányzata és az Önkormányzati Szociális Szolgálat között kötött munkamegosztási megállapodás alapján. A Központi irányításhoz tartozó egyéb munkakörök 2016 áprilisától kerülnek a Hivatalhoz.

2016. július elsejétől az intézményüzemeltetési feladatok is átkerültek a Polgármesteri Hivatalhoz.

19. A szociális ellátó terület személyi feltételei

A gondozásba vétel társadalmi, gazdasági indokainak megváltozott tartalmi vonásai új, illetve újfajta képzettséggel rendelkező munkaerőt igényelnek.

2012 és 2014 között a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal ellenőrzése során előírt létszámbővítés történt az intézményben. Fluktuáció főleg a gyermeket vállaló szakemberek munkából történő kiesése okán történt. 2016-ban, a gyermekvédelmi rendszer átalakítása okán 4 fős fejlesztés történt, a szociális szolgálat teljes dolgozói létszáma 104 fő.

A felülvizsgálat idején a szakképzettek aránya megfelel az 1/2000. (I.7.) SZCSM-, valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben előírt szakképzettségi arányt. Minden szakmai egység humán erőforrás tekintetében a jogszabályban megfelelő létszámban működik, és a szakemberek az előírásoknak megfelelő képzettséggel rendelkeznek.

20. A szociális ellátórendszer-sajátosságok és hiányosságok

Az igények növekedése a 2018 évi felülvizsgálat idején is tapasztalható, amely a meglévők mellett újabb kihívások elé is állítja a szakembereket és a fenntartót egyaránt.

A tapasztalatok láttatják, hogy a szükségletek és a lehetőségek nem mindig esnek egybe.

- A hajléktalan ellátást igénylők 25%-a kora, illetve egészségi állapota alapján tartós bentlakást igényelne.
- A pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátása nem megoldott, ezért az ő ellátásuk is sok esetben az alapellátás, idősellátás, vagy a hajléktalan ellátás keretein belül történik. Ez a tény szakmai és ellátási oldalról is problémát jelent, megoldása országos szinten égető feladat.

Mind a hajléktalan emberek, mind a pszichiátriai betegek esetében kiemelkedően fontos volna a társadalmi reintegráció, a testi-lelki egészség rehabilitációja szempontjából a munkavégzés lehetőségének megteremtése védett körülmények között, alkalmazkodva a terhelhetőséghez, munkavégzési képességhez.

- Az Idősek Átmeneti Otthonában élők közül az esetek többségében állapotromlás, vagy egyéb problémák miatt már nincs mód a családba, illetve saját otthonába történő visszahelyezésre. Nehezíti a helyzetet, hogy az intézmény elveszíti otthon jellegét, ugyanis egyre súlyosabb betegségben szenvedők veszik igénybe az ellátást.

A 2018 folyamán elkészült idősfelmérés tartalmazza az ide vonatkozó javaslatokat. Az eddigi vizsgálatok tapasztalatai is ezt erősítik meg.

- Kihívást jelent a város számára a Nyíres dűlőben és a Német dűlőben, valamint a város más külterületein megjelent viszonylag nagy tömeg, akik a „Sárga tömb” 2010-es lebontása után zömében ide települtek.

A probléma megoldásának irányába történt ugyan elmozdulás, ugyanakkor tartós, összefogásban megvalósuló törekvésre van szükség a kialakult problémák végleges felszámolására. Az eddigi erőfeszítések eredménye látható, de a szegregációs hátrányok csökkentése, megszüntetése további feladatokat jelöl ki a döntéshozók és a szakmai megvalósítók számára egyaránt.

- A fiatalokra fókuszáló „komplex fejlesztési program” kialakítása továbbra is időszerű (ld. „Amiről nehéz beszélni” c. kutatás). A családok leterheltsége, az iskolai rendszer túlterheltsége miatt olyan szereplők bevonása is szükséges a gyermekek fejlesztésébe-nevelésébe, amely a családokat és az oktatási intézményeket tehermentesíti, problémacentrikus és individuális szolgáltatásokat nyújt.

Ez a feladat mindenképpen interdiszciplináris szemléletet és együttműködést igényel.

Továbbra is hiányzó ellátási formák:

- A nappali ellátást nyújtó formák közül a pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali ellátó intézménye. Az ellátásra szorulóknak pontos száma nem ismert, a szolgáltatás biztosítására kezdeményezés nem érkezett.
- Megfontolható lenne egy, a demencia kórképet megállapító szakvéleménnyel már rendelkező személyeknek a nappali ellátása. Sajnos ennek sem tárgyi, sem személyi feltételeit a jelenlegi telephely nem tudja biztosítani.
- A fogyatékos személyek számára nyújtott nappali ellátást a város közvetlenül nem tudta biztosítani, de az ellátás hozzáférhetőségét a kömlódi Kerényi Béla Református Diakóniai Intézményekkel együttműködve megoldotta. A város önkormányzata az intézménybe jutást és a visszautat heti öt alkalommal ingyenesen biztosítja 2006-tól folyamatosan.

- A helyettes szülői hálózat megszervezésére több esetben történt kezdeményezés, ami alkalmas jelentkezők hiánya miatt nem valósult meg. A jelentkező igények kielégítése – Oroszlányban sajátos módon – a helyi kollégiumban történő elhelyezéssel történik. A gyermekek családból történő kiemelésének elkerülését segítő alapellátási forma (gyermekek átmeneti otthona) hiányát érzik a szakemberek.

21. A szociális ellátórendszer helyzetértékelésének összefoglalása SWOT elemzéssel

<u>ERŐSSÉGEK</u> - kiépült alapellátási formák működnek, melyek nem zárkoznak el a fogyatékos, a pszichiátriai és szenvedélybetegek gondozásától sem - az ellátások térítési díja (ahol a jogszabály térítési díj beszedésére lehetőséget ad) megfizethető - kötelező feladatokon túl önként vállalt feladatok biztosítása - szolgáltató tevékenység, ellátási szemlélet és kompetenciák erőssége - családok komplex kezelése - szociális ellátás és gyermekvédelem összhangja, más szakterületekkel szinergikus kapcsolatok kihasználása - az intézmények akadálymentessége - a szociális szakképzés különböző szintjei jól elérhetőek a megyében - a Munkaügyi Kirendeltség partner a munkahelyteremtő és megtartó képzések támogatásában - a pályázatokon való aktív részvétel - a gyermekjóléti és szociális területen megerősödött az együttműködés az ellátási területen - - az ellátás rendszerében kedvező intézményi infrastruktúra, korszerű munkakörülmények,	<u>GYENGESÉGEK</u> - a civil szféra alacsony részvétele - hiányzó alap- és nappali ellátási formák - a szociális ellátás statisztikai és adatszolgáltató rendszerének hiányosságai - a szociális szféra alacsony szakmai presztízse, gyenge érdekérvényesítő ereje - a fentiek miatt a szakemberek pályaelhagyása - pénzügyi erőforrás hiánya
<u>LEHETŐSÉGEK</u> - meglévő ellátási formák bázist jelenthetnek a fejlesztéshez - önkéntesek bevonása a szociális ellátás területére - az intézmények számára jogszabálykövetés biztosítása - szociális kerekasztal aktívabb működtetése - szükségletekre orientált, személyre szabott ellátások lehetőségei - támogató helyi politikai környezet	<u>VESZÉLYEK</u> - az aktív korú népesség arányának csökkenése - a nyugdíjasok számának emelkedése - források hiánya, alacsony állami normatívák - a szociális ellátást igénylők magas aránya - a hátrányos helyzetű népesség további növekedése - a szegregált területen élők felzárkóztatását célzó programok lendületének csökkenése - a pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek emelkedő száma társadalmi problémát jelent - a szakképzettség hiánya, a szakképzettek nem megfelelő színvonalú foglalkoztatása - a települési önkormányzatok, civil szervezetek

Oroszlány Város Önkormányzatának szociálpolitikája lehetőségeihez mérten széleskörű támogatási rendszert foglal magába. A pénzbeli és természetbeni támogatások rendeletben szabályozott feltételei kedvezőbbek a hasonló adottságú települések által nyújtottaknál. A személyes gondoskodást nyújtó ellátások körében több nem kötelezésen alapuló, hanem a helyi szükségletekre reagáló szolgáltatás segíti az arra rászorulókat. Mindezek mellett is van tennivaló a területen. A hiányzó ellátási formák mellett a szolgáltatások minőségi fejlesztését is fontos tervezni.

22. Az ellátási rendszer fejlesztésének általános irányelvei

Az alapkoncepcióban megfogalmazottaknak megfelelően továbbra is érvényesek az alábbi irányelvek:

- A szociális törvényben előírt minimum szintnél több ellátás további biztosítása.
- A demográfiai előjelzések alapján a továbbfejlesztés lehetőségének meghatározásai.
- Az egyes ellátotti csoportok számára rendszer jellegű struktúra kiépítése (alap-, nappali ellátás, átmeneti elhelyezést és tartós bentlakást nyújtó intézmények ellátási típusok szerint).
- Kiemelt csoportok (mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők) igényeinek kielégítése a Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összhangban.
- Közfoglalkoztatás területén történő feladatellátás megtartása.
- Pályázati források további bevonása.

A helyi szociálpolitika feladata, hogy az intézményi és pénzügyi lehetőségek keretei között kialakítsa a segítségnyújtás azon formáit és eljárásait, amelyek az előzőekben megfogalmazott alapelveknek megfelelnek.

22. 1 Mindezek alapján a következő fő feladatokat kell megfogalmazni

1. A városban ki kell alakítani a hiányzó alap és nappali ellátási formákat.
2. A pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali intézménye kötelező, de továbbra is hiányzó ellátási forma. Az igényfelmérés városunkban eddig még nem történt meg. Jelenleg a meglévő intézményhálózat (elsősorban a nappali klub) lehetőségeit kihasználva történik a megoldási lehetőség keresése. A gyakorlati tapasztalatok alapján egyre inkább mutatkozik igény az ellátási formára. Kialakítását segíti, hogy az egyetlen befogadható ellátási forma a megyében.

3. A pszichiátriai betegek, illetve a hajléktalan emberek rehabilitációs célú munkavégzésére irányuló lehetőségek felkutatása, a szükségletek felmérése indokoltnak látszik.
4. A város külterületén megkezdett telep rehabilitációs program folytatása, az itt élő családok számára szociális szolgáltatási, közösségfejlesztési lehetőségek támogatása és fenntartása.
5. Minden ellátásra igaz – legyen az az önkormányzat kötelező vagy nem kötelező feladata - hogy helyben, vagy a lakóhelyhez legközelebb kell nyújtani annak érdekében, hogy az idős vagy elesett ember ne szakadjon ki lakókörnyezetéből. Érthető, hogy az egész életükben városunkban élő idős emberek már nem akarnak más településre költözni. Ebben a korban már különös jelentősége van a megszokott környezet megtartásának, a változás okozta traumát ugyanis sok esetben nem képes feldolgozni az idős ember. Keresni kell tehát a megoldásokat akár a civil szféra vagy vállalkozói kör bevonásával is. Vizsgálni kellene annak lehetőségét, hogy a város időskorú lakói részére rendelkezésre álljon legalább az átmeneti otthonhoz hasonló nagyságrendű tartós ellátást nyújtó intézmény. *Ezt segíti a 2015-ben módosult Szt., a jogszabály 58/A (2) bek. (2f) pontja. Egyedi, méltányolható esetek kezelése érdekében az új szabály, jogkört biztosít az emberi erőforrások miniszterének arra – az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével –, hogy indokolt esetben az adott szolgáltatás befogadása mellett döntsön a kapacitásokra tekintet nélkül.*
6. A Gyermek Átmeneti Otthona iránt jelentkező igények kielégítése átmenetileg a Móra Ferenc Kollégiumban igénybevételeével próbálta kielégíteni a város, amely az utóbbi időszakban kevésbé működő kényszermegoldás. Az intézmény kialakításának lehetőségét évek óta kereste az Önkormányzat. A település lélekszámának csökkenése miatt mára már kikerült a kötelezően ellátandó feladatok közül ez az intézménytípus, ennek ellenére hiányzó ellátási forma a gyermekvédelemben.
7. A hiányzó ellátási formák mellett a személyi feltételek biztosítására, illetve a tárgyi feltételek további javítására kell törekedni.
8. A város lakosságának előregedésével párhuzamosan szükséges lenne fenntartói szinten meghatározni azokat a lépéseket, melyek ennek a korosztálynak az ellátásával foglalkozik.

22.2 Javaslatok a szociális ellátórendszer minőségi fejlesztéséhez

- A Személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM. rendelet mellékletében előírt szakmai létszám foglalkoztatása jogszabályi kötelezettség, amely jelenleg megvalósított, ennek megtartása szükséges.
- Ki kell építeni az egyes települések működő ellátási formák közötti folyamatos kapcsolattartás lehetőségét, illetve a meglévő kapcsolatok további erősítése szükséges.

- A kapcsolat révén létrejövő szakmai kommunikáció, illetve együttműködés lehetővé teszi a meglévő kapacitások hatékonyabb és hatásosabb kihasználását, a minőségi szolgáltatások felé történő elmozdulást, az új módszerek bevezetését, elterjesztését, a szakmai illetve a társadalmi szemléletformálást.
- Ösztönözni szükséges a civil szervezeteket új férőhelyek, illetve ellátási formák kialakítására.
- A pályázati lehetőségek kihasználásával mind az infrastruktúra, mind a személyi állomány tudásbázisának fejlesztése elengedhetetlen.

Oroszlány város szociális ellátórendszerének koncepciója, a megvalósítandó ellátási formák kialakításának tervezett időpontjai a 2012-ben született felülvizsgálatnak megfelelően:

Ellátási formák megnevezése	Feladat jellege	Férőhelyek száma	Kialakítás határideje
<i>Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás</i>	Alapellátási szolgáltatás	----	Folyamatban van
<i>Pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali intézménye</i>	Szakosított ellátási forma	20	Forrás biztosítása szükséges
<i>Gyermekek átmeneti otthona</i>	Gyermekjóléti alapellátás		folyamatos <i>(figyelemmel a gyermekvédelmi rendszer átalakítására)</i>
<i>Demens személyek nappali ellátása</i>	Alapellátás		Igény esetén
<i>Idősek Gondozóházának felújítása/fejlesztése</i>	átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény		Forrás biztosítása szükséges

Összegezve a fentieket megállapítható, hogy első lépésben az önkormányzat szociális törvényben előírt kötelezettségének teljesítését kell a fejlesztés prioritásként kezelni. A fejlesztés megvalósításának összehangolása – a szociálpolitikai kerekasztal közreműködésével – szükséges ahhoz, hogy az egyes ellátási formák ne egymástól függetlenül jöjjenek létre, hanem az egyes ellátotti csoportokhoz igazodóan rendszerjellegű struktúra épüljön ki.

A fejlesztés következő lépése a helyzetelemzésekben feltárt igények és lehetőségek összhangjának megteremtése, a szolgáltatások körének szélesítése, a férőhelybővítések megvalósítása.

Az intézményrendszer horizontális szélesítése javasolt, melynek ütemezését és mértékét a fejlesztés első lépcsőjében kialakított ellátási formák befolyásolhatják.

A javasolt minőségi fejlesztéseket a tényleges fejlesztés mindkét üteménél folyamatosan kell alkalmazni ahhoz, hogy az ellátás színvonala az egyes fejlesztések megvalósulásával párhuzamosan emelkedjék.

Fentiekben javasolt feladatok elvégzése növelné a településen élők szociális biztonságát, az ellátást igénylők és hozzátartozóik szemléletének pozitív irányba történő elmozdulását, illetve a szociális területen dolgozók szakmai presztízsét, elhivatottságuk elmélyítését.

23. Jövőkép megfogalmazása a megyei koncepcióval és a Helyi Esélyegyenlőségi Tervvel összhangban

A folyamatban lévő változások, melyek csak részelemei az ágazatot érintő elképzeléseknek bizonytalanná teszik a jövő feladatainak pontos meghatározását.

A *jövőkép* meglehetősen bizonytalan, ezért új feladatok meghatározása nélkül, a még mutatkozó ellátási hiányosságok megszüntetése és a meglévő szolgáltatások minőségének megőrzése lehet a reális cél az elkövetkező három évben.

Kíváncsú lenne az emberi tényezők előtérbe helyezése. A szociális ágazatban dolgozók nagymértékben a személyiségükkel dolgoznak. A folyamatos negatív hatások (betegség, idősor, egyéb szociális problémák), krízis helyzetek kezelése fokozott megterhelést jelentenek, ezért a képzések, továbbképzések mellett szükséges biztosítani azokat az eszközöket, módszereket, amelyek számukra védelmet jelentenek.

A koncepció jogszabályi meghatározottság miatt csak egy szűk szeletét dolgozza fel a szociális ellátásoknak, noha ezek egymásra hatnak, nem számolva a határterületekkel. Alapvető gond, hogy a jogi szabályozások az idei változtatások ellenére is külön kezelik a gyermek és ifjúságvédelmet, a „felnőtt” ellátást, a foglalkoztatás, képzések területeit, némely esetekben nem egyértelműek, nem összhangoltak.

Amennyiben a koncepciókészítés és felülvizsgálat jogszabályi kötelezettsége megmarad, a feladat ellátást kívánatos, hogy megelőzze egy tudományosan megalapozott, átfogó helyzet és szükségletfelmérés – akár felsőfokú intézmény bevonásával - amely azt is vizsgálja, hogy a megyei helyzet mennyire egyezik vagy tér el az országos tendenciáktól, melyek azok az új jelenségek, amelyek jelen vannak a megyében és megoldandó feladatokat jelentenek. Mindezek alapján Oroszlány városban is fontos lenne átfogó vizsgálat, hiszen vannak területek, amelyeken 2011-nél régebbi adatok/információk állnak rendelkezésre.

24. Jogszabályok jegyzéke, szakirodalom

A város szempontjából releváns jogszabályi előírások felsorolása annál is inkább indokolt, mert a szociális ellátással kapcsolatban azok jelentősen változtak.

A szociális igazgatást és a szakmai szempontrendszer meghatározó jelentősebb jogszabályok az alábbiak:

1993. évi III. törvény A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról

211/2003. (XII. 10.) Korm. rendelet Az Országos Szociálpolitikai Szakértői Névjegyzékről

129/2005. (VII. 1.) Korm. rendelet A Szociálpolitikai Tanács összetételéről, szervezetéről és működéséről

112/2006. (V. 12.) Korm. rendelet A szociális foglalkoztatás engedélyezéséről és a szociális foglalkoztatási támogatásról

226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról

1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybeviteléről

8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról

9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról

9/2001. (XII. 20.) SzCsM rendelet A szociális szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

69/2004. (VIII. 5.) ESzCsM rendelet Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter hatáskörébe tartozó szociális szakképesítések megszerzésére irányuló szakmai vizsga szervezésére feljogosított intézményekről

3/2006. (V. 17.) ICsSzEM rendelet A szociális intézményen belüli foglalkoztatás szakmai követelményeiről, személyi és tárgyi feltételeiről

11/2006. (XII. 27.) SzMM rendelet Az egészségi állapoton, illetve betegségen alapuló szociális rászorultság igazolásának szabályairól

36/2007. (XII. 22.) SzMM rendelet A gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól

3/2008. (IV. 15.) SzMM rendelet A szociális módszertani intézmények kijelöléséről és feladatairól, valamint a szociális szolgáltatók, intézmények engedélyezési eljárásának szakértői díjáról

136/2009. (VI. 24.) Korm. rendelet A krízishelyzetbe került személyek támogatásáról

279/2009. (XII. 9.) Korm. rendelet Egyes szociális tárgyú kormányrendeleteknek a szociális foglalkoztatás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás állami támogatásának átalakításával, valamint az egyházi kiegészítő támogatás megtérítésével összefüggő módosításáról

278/2009. (XII. 9.) Korm. rendelet A házi segítségnyújtást, illetőleg a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást ellátási szerződés keretében biztosító helyi önkormányzatok támogatásáról, valamint az e szolgáltatások körében tevékenységet végző személyek elmaradt juttatásainak megelőlegezéséről

321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet A szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről

73/2009. (IV. 8.) Korm. rendelet A foglalkoztatási és szociális adatbázisról

[331/2010. \(XII. 27.\) Korm. rendelet A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról, valamint eljárásának részletes szabályairól](#)

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

2019-ben megjelent rendeletek, módosítások:

I. 4/2019. (II. 27.) EMMI rendelet egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról. Magyar Közlöny, 2019. évi 30. szám (2019. február 27.)

II. 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet

A Magyar Közlöny 2019. évi 40. számában (2019. március 12.) olvasható a 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet a babaváró támogatásról. A kormányrendelet a családvédelmi akciótervvel kapcsolatos jogszabály-csomag részét képezi.

III. 1110/2019. (III. 12.) Korm. határozat

A Magyar Közlöny 2019. évi 40. számában (2019. március 12.) olvasható a Kormány 1110/2019. (III. 12.) Korm. határozata a családvédelmi akcióterv részét képező kormányzati intézkedésekről. A kormányhatározat a családvédelmi akciótervvel kapcsolatos jogszabály-csomag részét képezi.

IV. 1346/2019. (VI. 11.) Korm. határozat

A Magyar Közlöny 2019. évi 97. számában (2019. június 11.) megjelent a Kormány 1346/2019. (VI. 11.) Korm. határozata a hajléktalan-ellátással összefüggő feladatok ellátásához szükséges források biztosításáról.

V. 22/2019. (IX. 30.) EMMI rendelet

A Magyar Közlöny 2019. évi 161. számában (2019. szeptember 30.) olvasható a 22/2019. (IX. 30.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet és az emberi erőforrások minisztere által adományozható elismerésekről szóló 26/2016. (IX. 8.) EMMI rendelet módosításáról.

VI: 271/2019. (XI. 19.) Korm. rendelet

A Magyar Közlöny 2019. évi 184. számában (2019. november 19.) megjelent a Kormány 271/2019. (XI. 19.) Korm. rendelete a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet, valamint a tartós ápolást végzők időskori támogatásáról szóló 383/2017. (XII. 12.) Korm. rendelet módosításáról.

VII: A Magyar Közlöny 2019. évi 187. számában (2019. november 20.) megjelent a Kormány 277/2019. (XI. 21.) Korm. rendelete egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról.

A koncepció elkészítéséhez felhasznált szakirodalom

Közép-Dunántúli Régió Szociális Foglalkoztatási Fejlesztési Terve

Komárom-Esztergom Megye Önkormányzatának Fogytékosügyi Programja

Komárom-Esztergom Megye Szociális Szolgáltatási Terv Koncepciója

Oroszlányi Kistérség Szolgáltatástervezési Koncepciója 2011. évi

Oroszlány Város Szolgáltatástervezési Koncepciója 2018. évi

Oroszlány és Térsége Egészségfejlesztési Terve

Az oroszlányi Munkaügyi Központ által nyújtott adatok

Oroszlány város védőnői szolgálata által nyújtott adatok

Magyar Állam Kincstár Komárom-Esztergom Megyei Területi Igazgatósága dokumentumai

Oroszlányi Polgármesteri Hivatal adatai

Szociális ellátórendszer adatai:

- A Szociális Szolgálat beszámolója- 2018-2019

- Gyermekjóléti beszámoló- 2018-2019

- Bűnmegelőzési adatlapok: 2018-2019

- Gyermekvédelmi beszámoló 2018-2019

- AZ OROSLÁNYBAN ÉLŐ 60 ÉV FELETTI LAKOSSÁG KÖRÉBEN VÉGZETT FELMÉRÉS KUTATÁSI BESZÁMOLÓJA

Oroszlány város Megalapozó vizsgálatok és Településfejlesztési koncepció MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK
